

MAGYAR FILM

BUDAPEST, 1939. FEBRUÁR 18.

I. ÉVFOLYAM, 1. SZÁM.

T **TELEFONGYÁR** **RÉSZVÉNYTÁRSASÁG**

Budapest, XIV., Hungária-körút 126-128

Telefon: 297-930

Gyárt:

adaptereket, előerősítőket, főerősítőket, hangszórókat és egyéb hangosmozi berendezési tartozékokat

Szállít:

Cinemeccanica és A. E. G.-gyártmányú vetítőfejeket és teljes vetítő-berendezéseket

Vállalja:

teljes moziberendezések létesítését (úgy vetítést, mint hangot), csak hangosberendezések felszerelését, legújabb Wide Range-hangos-berendezések létesítését, meglévő hangos-berendezések modernizálását oly módon, hogy az elavult alkatrészeket újakkal cseréli ki

A tartozékok és berendezések raktárról szállítandók, kedvező részletfizetési feltételek mellett is

PALATINUS FILMTERJESZTŐ VÁLLALAT

**3 MAGYAR FILM
ORSZÁGOS SIKER:**

MAGYAR FELTÁMADÁS

A 20 éves trianoni rabság szívbemarkoló drámája

ÉSZAK FELÉ

A felvidéki bevonulásról készült teljes estét betöltő film

13 KISLÁNY MOSOLYOG AZ ÉGRE

TURAY IDA és RÁDAI IMRE ragyogó vígjátéka

3 KÜLFÖLDI FILMCSEMEGE:

FRANCOISE ROSAY, HANS ALBERS:

BARLAY CIRKUSZ

CONAN DOYLE világhírű regénye:

A SÁTÁN KUTYÁJA

ELVIRA POPESCU remek vígjátéka:

NEM CSALTUK MEG EGYMÁST

15

Kivételes minőségű magyar műsorkiegészítő film.

É N E K!

Z E N E!

T Á N C!

PALATINUS FILMTERJESZTŐ VÁLLALAT

ERZSÉBET-KÖRÚT 56

TELEFON: 133-453

I. ÉVFOLYAM, I. SZÁM.
BUDAPEST, 1939. FEBRUÁR 18.

Megjelenik minden szombaton

Főszerkesztő:

ÁGOTAI GÉZA dr.

Felelős szerkesztő:

VACZI DEZSŐ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI. Andrásy út 69.

Telefon: 113—303

Postatakarékpénztári
csckkszám száma: 15.410

Kiadótulajdonos:

a Színművészeti és Filmművészeti
Kamara

Felelős kiadó:

Lieber László dr.

A kiadóhivatal vezetője:

Dienes-Oehm Egon

Előfizetési ár:

egy évre . . . 30 pengő

fél évre . . . 16 pengő

TARTALOM:

Feladatunk	1
Utravaló:	
Kiss Ferenc	2
Dr. Taubinger Zoltán	2
Mihályfi Béla	3
Daróczy József	3
Dr. Erdélyi István	4
Rennard Béla	4
Lessz-e magyar film?	
Dr. Birgert János	5
Filmkultúra: Mosjoukin.	
Dáloky János	5
Rémhírtérjesztés vagy igazság?	8
Filmkamara	10
Egy kis visszapillantás	11
Hírek	14
Kultúrfilm	15
Keskenyfilm	15
Külföld	16
Technika	20
Kinotechnikai Társaság	20
Premier Plan: Kiss Ferenc	20
Oktatófilm	21
Hőfehérke	23
Levél egy vidéki mozistól	24
Lilian Harwey és Willy Fritsch Budapesten	25
Szakirodalom	26
Helyet kapnak-e a mozisok a Film- kamarában?	27
Híradók	27
Új filmek	28
Mozgósínház	31
Műterem	31
Filmcenzura	32

Készült a Centrum Kiadóvállalat Rt.
nyomdájában.
Budapest, VIII. Gyulai Pál utca 14.
Telefon: 144—422, 144—423.
Felelős: Welker József.

MAGYAR FILM

Feladatunk

A FILM kulturális és gazdasági értéke ma már nagyjelentőségű a művelt államok életében. Nemzeti hivatást tölt be országhatárokon innen és túl, sőt fontos szerepet játszik az általános emberi kultúra haladásában az egész világon. Feladatát azonban csak méltó eszközökkel teljesítheti, mert amilyen óriási a jelentősége a haladásban, olyan mérhetetlen károkat okozhat a romlásban is.

A keresztény Magyarország jobb jövőjéért és a magyar igazság diadaláért folytatott nehéz küzdelemben a magyar filmre is feleletet várnak. A magyar kormány a Színművészeti és Filmművészeti Kamara életrehívásával kívánt szilárd alapot teremteni a nemzeti feladatok megvalósítására hivatott keresztény magyar filmszakma kifejlődéséhez. A célkitűzésből következik, hogy a Kamara nemcsak a munka-lehetőséget biztosítja azoknak, akiket felvettek, a kívülmaradottakkal szemben, hanem kötelezettségeket is jelent. Jelenti azt, hogy a jövőben a magyar film minden munkatársa egységes munkával, vállvetve legyen részt a keresztény nemzeti összefogásban a magyar filmre váró feladatok sikeres megoldásáért.

A tervszerű együttműködést csak

a célok helyes ismerete és a célravezető közös munka megfelelő irányítása biztosíthatja.

A Kamara filmművészeti főosztálya és a film szerteágazó területein dolgozók nagy tábora között az állandó összeköttetés fenntartásában elsőrangú szerep jut a hírszolgálatnak. Ezért határozta el a Kamara a hetenként megjelenő MAGYAR FILM kiadását.

A MAGYAR FILM feladatát ennél fogva elsősorban abban látjuk, hogy tudassa a kamarai tagokkal, valamint a filmhez közel állókkal a filmművészeti főosztály célkitűzéseit és határozatait, számoljon be a filmművészeti főosztály működéséről, továbbá ismertesse a Kamarán kívül dolgozó mozisok törekvéseit és híreit. Ezenfelül helyet kell kapnia a MAGYAR FILM-ben minden szakmát érdeklő általános jelentőségű bel- és külföldi filmművészeti, gazdasági és technikai kérdésnek. Kötelességét végül csak akkor teljesíti megfelelően a MAGYAR FILM, ha hírszolgálatát kiegészíti a jövő fejlődésére vonatkozó következtetésekkel, irányelvekkel és célkitűzésekkel. **Tennie kell ezt**

minden egyéni törekvés, vagy egyes csoportok szempontjain felülemelkedve, az egész szakma helyesen felfogott érdekében, nemzeti céloktól vezéreltetve.

Sokirányú, szétágazó működésünket egységes alapelveként a nemzeti szellem és a keresztény erkölcs feltétlen érvényrejuttatásának célja fogja össze.

Minden törekvésünkkel a keresztény nemzeti filmművészet egészséges és gyors fejlődését kívánjuk elősegíteni, mert meggyőződésünk szerint csak ezen az alapon várhatjuk a magyar filmtől, hogy a magyar megújulásért és a magyar feltámadásért folytatott küzdelemben szellemi és gazdasági erejét eredményesen vesse latba.

Vezérelje a Gondviselés a magyar filmet a helyes úton feladatai sikeres megoldásához!

A MAGYAR FILM
szerkesztősége

ÚTRAVALÓ

A lap címe világosan és tömören magába foglalja célkitűzésünket. Az élénk tornyosuló feladat nagysága felmérhetetlen. A magyar filmszakma minden tagjának, a vezetőtől az utolsó munkásig, nemcsak látnia, de át is kell éreznie az elkövetkező idők jelentőségét és félre-téve minden egyéni érdeket, a közös ügy szolgálatába kell állnia.

Bízom benne, hogy a rendkívüli idők megszülik a rendkívüli embe-reket a kitűzött nagy feladatok megoldására és mindazok, akik a mai napig nem tudták igazi képességeiket kifejteni, a jövőben megtalálják az utat, hogy a magyar filmszakmának hasznos, sőt kimagasló egyé-niségeivé váljanak.

Ebben a gondolatkörben üdvözlöm a magyar filmgyártás minden munkását és Isten áldását kérem mindnyájukra!

Risserey

a Színművészeti és Filmművészeti Kamara elnöke.

Mi, magyarok általában sze-retjük a hibát másokban keres-ni. Szeretjük mindenért a kor-mányokat felelőssé tenni. Sze-retnők, ha helyettünk mindent a kormányzat végezne el, még olyat is, ami csak a társadalom feladata. Pedig nem vitás, hogy a kormány feladata társadalmi és filmszakmai vonatkozások-ban is csak irányító és szabá-lyozó lehet. Ezt is csak akkor kívánatos tennie, ha erre szük-ség van. Nem lehet a kormány

feladata, hogy a társadalom helyett dolgozzon. Fel-adata csak az, hogy megteremtse a munka lehetőségeit mindenki részére, aki dolgozni akar és megszüntessen minden akadályt és visszásságot a komoly és rendes munka érdekében. Csak ez lehet a kormány feladata a magyar filmszakmával kapcsolatban is. Örömmel és hálával kell megállapítanunk azt, hogy a legutóbbi időkben ebben a vonatkozásban rengeteg történt és a jelek és illetékes helyen kapott ígérek szerint még több fog történni. Hiszem, hogy a kormány megteszi az összes intézkedéseket, melyekért a szakma legjobb-jai hosszú évek óta folytatnak kitartó harcot.

Van Filmkamaránk és szervezetébe fognak tarto-zni rövidesen az onnan még hiányzó mozik. A film-gyártás és filmkereskedelem kamarai tagok kezébe ke-rült és a kormány gondoskodni kíván arról, hogy intéz-kedéseivel biztosítsa a rendszeres és folyamatos gyár-tást és hogy a magyar filmek részére gazdaságosan kihasználhatóvá tegye a mai piacot. A gyártók részére gondoskodik hitelekről és az előállható veszteségek

viselésére alapot fog teremteni. Gondoskodni fog a kor-mány, hogy a moziengedélyesek maguk hasznosítsák kapott engedélyeiket. Szóval megtett és meg fog tenni mindent, amit közérdekből a szakma érdekében elren-delni kívánatosnak tartottunk.

Egészen kivételesen kedvező körülmények között indítja útjára Kamaránk lapját a MAGYAR FILM-et, hogy küzdjön azokért a célokért, amelyekért a Kamara létesült. Egyedül és versenytársak nélkül teheti ezt, de annak tudatában, hogy kivételes helyzete kötelezően írja elő részére azt, hogy félretegyen minden egyéni és kicsinyes szempontot s csak a közérdekért és az igaz-ságot küzdjön.

A kormány tehát elrendezett mindent, amit a ren-des munka lehetőségének megteremtése érdekében kér-tünk. Többet, ha a nyert ígérek mind valóra válnak, nem is kérhetünk. Ezek után most már a mi felada-tunk, hogy okosan élve a lehetőségekkel, dolgozzunk és az adott keretek között minden célunkat valóra vál-t-suk. Kötelességünk lesz — mind a kamarai tagoknak, mind a MAGYAR FILM-nek — becsületesen dolgozni azok helyett, akiknek a helyét elfoglaltuk. A feladatok nagyok és azokat megvalósítani csak akkor fogjuk, ha összefogunk és a nyert segítséget és egymást meg-becsülve dolgozunk ama célok megvalósításáért, ame-lyekhez minden lehetőséget megadott a kormány. S ha ezek után még lennének bajok, azért majd ne a kor-mányt illessük kritikával. Ennek helyébe lépjen az ön-kritika, fegyelem, a beszéd helyébe pedig a munka. Legyünk tisztában azzal, hogy az eredményekért mi vagyunk és leszünk felelősek. Mutassa meg a mi éré-nyekben annyira gazdag fajunk, hogy nemcsak meg-halni, hanem dolgozni is tud a Hazáért!

F. Tautinger Jókai

a Színművészeti és Filmművészeti Kamara filmművészeti főosztályának alelnöke.

ÚTRAVALÓ

dás, az igazi magyar szív és a fenkölt művészet feladataival fog találkozni és meg is oldja majd azokat.

A magyar filmgyártás új és tisztultabb levegőjében a magyar színészeknek könnyebb lesz megtalálnia feladatait, mert a Kamara vigyázni fog a jövőben arra, hogy ne rideg üzleti filmek, hanem művészi filmgyártása felé tolódjék a hangsúly. Ezekben az új magyar filmekben a magyar színész, levétközve a sok idegen befolyású szellemet, az ősi magyar érzés, a nemes magyar gondolkodás, az igazi magyar szív és a fenkölt művészet feladataival fog találkozni és meg is oldja majd azokat.

A Kamara megszületésével a magyar színészet végre elérte azt a rég áhitott vágyát, hogy az eddig szervezetben szétforgácsolódott magyar színészet egy fedél alá került. Hiszem, hogy az a központi erkölcsi vezetés, amelyet a Kamara reprezentál, minden vonalon éreztetni fogja áldásos hatását, amiből csak jó háramolhatik mind a színészre, mind a vállalkozóra.

Ezeknek az egységes gondolatoknak kifejezője a MAGYAR FILM, amely a mai napon útjára indul és amely hangot fog adni a Kamarán belül tömörült minden szakmai csoportnak és amely minden szakmai feladatán túl, erkölcsi missziót is teljesít.

A magyar színésztársadalom őszinte üdvözetét küldöm a MAGYAR FILM-nek!

Szilágyi Péter

a Színművészeti és Filmművészeti
Kamara filmművészeti főosztályának alelnöke.

A MAGYAR FILM útravalójául küldöm az összes filmgyárosok nevében a megvalósulás boldogságának, hitének, reményének és szebb jövődjének minden gondolatát.

Pár hónappal ezelőtt éppen ilyen boldogan láttuk, hogy megtalálta és soha el nem engedően kezét nyújtott egymásnak a keresztény magyar film- és moziszakma minden tagja. Ennek a keresztény nemzeti közösségnek első gondolata „a lap” volt. Ez a keresztény nemzeti filmközösség hozta létre tulajdonképpen a Filmkamarát és a Kamara ugyancsak első feladatának tekintette e lap megindítását. A lap, ime, valóra vált és vele egyik célunk és reményünk. Hisszük, hogy a lap megszületése minden további elképzelésünkben hasonló valóráválást fog eredményezni előbb-utóbb.

Hisszük, hogy a magyar filmgyártás ezzel a keresztény, magyar lappal nemcsak támogatást kap, de megkapja azt is, amit eddig nélkülözött: „irányt”. Mert hiába akarunk mi, filmgyártók egyénenként irányt venni és tartani, ha ebben az irányvételben és iránytartásban nem áll mellettünk — de ha kell: ellenünk! — támoga-

tóan, serkentően, megróvóan vagy elítélően, ha kell, egy olyan szócső, amilyen ez a lap lesz. Mert olyannak kell lennie, hogy nézetében, íróinak elfogulatlanságában, tudásában és meggyőződéses hitében ne kételkedhessünk.

A keresztény nemzeti film- és moziösszefogásnak e lap hasábjain keresztül bennünket, magyar filmgyárosokat az előbb említett új irány felé kell terelnie, serkentenie és gondolatokkal, eszmékkel ellátnia. A keresztény nemzeti szakmai összefogás azt a ma már kötelességet rója reánk, hogy a szakmai megújulás ne csak külsőségekben, esetleges személyi változásokban, hanem ténybeli és belső átalakulásokban jusson kifejezésre. A filmszakmán belül a külsőségekben való kifejezésre jutást a gyártott filmek mutatják meg.

Mi, magyar filmgyárosok, akik ezt a nehéz, de annál szebb, sokszor boldogságot, meglepedést, de legtöbbször csak száraz kenyeret nyújtó mesterséget folytatjuk, a keresztény magyar filmgyártás megújulásának irányában érezzük magunkat elkötelezettnek. Elkötelezettségünk betartását szolgálja ez a lap, ha kell: dicsérő, ha kell: erős, megróvó fejtegetéseivel, hogy tanuljunk és hitet merítsünk azokból; hogy még nagyobb lelkesedéssel és igaz magyar célkitűzésekkel tudjuk szolgálni nemcsak a megújulást, de azon keresztül elsősorban édes anyanyelvünket és szeretett hazánk szent érdekeit.

J. Hajdú

a Hajdú Film ügyvezetője.

ÚTRAVALÓ

Ünnepe van a magyar filmszakmának! Szaklap született, magyar filmszaklap. Régen vártunk rá. Sokat várunk tőle. Jelentős feladatok elvégzésére hivatott testület fémjelzi. Szakmánk legkiválóbb keresztény szakemberei írják.

Egy ujságnak ideális értelemben legfőbb feladata, hogy a közérdeket szolgálja. Úgy tudom, hogy a MAGYAR FILM egyedül és kizárólag

ideális céllal alakult lap, amelyik az üzleti célokat alárendelve, kizárólag ideális célkitűzésekkel alakult.

Szívből kívánom, hogy ezeket a célkitűzéseket a legmaradéktalanabban tudja az új lap megvalósítani; hogy minden igazi nemzeti érdek, a magyar filmgyártás, a magyar filmkölesönzés és a magyar mozik, vagyis ennek a hallatlan nagy propagandisztikus, kulturális és művészi értékeket képviselő szakma ügyeinek előrevitelét szolgálja.

Tagadhatalan tény, hogy a filmszakma már régen túlnőtt a mutatónyengedély primitív korszakán s ma már ott tart, hogy a rádióval, sajtóval és a színművészettel egyetemben a nemzet szellemi életének irányító kultúrtényezőjévé vált, melynek nemzetivé és kereszténnyé tétele, a benne rejlő népnevelő- és propagandaerejénél fogva, államérdekből kormányprogram kell, hogy legyen.

Ezt már úgy az olasz, mint a német példák is ékesen bizonyítják, mert mindkét országban a filmkérdések egységes filmkamarára keretén belül, szoros állami ellenőrzés mellett nyernek elintézését.

A keresztény nemzeti filmmozgalom egy ilyen egységes kamarai elgondolást várt a kormánytól, de sajnos, e helyett egy csonka, részleges filmművészeti kamarai törvényt kapott, amely magában foglalja ugyan a filmgyártás és kölesönzés ágazatait, de kívülhagyta a nagy

Egy ujság a közérdeket oly módon szolgálhatja, ha lapjain az eseményeket hűséges és igazi módon közli; igazságos és nem befolyásolható bírálatoknak ad helyet és termékeny, új gondolatok érvényesülésének enged teret hasábjain.

Meg vagyok győződve arról, hogy az új lap vezetőségét a legjobb szándék vezeti; de mégis fel kell hívnom a figyelmüket arra a rendkívüli felelősségre, ami az egyetlen, a kizárólagosan egy szaklap irányítói viselnek és arra a nagy várakozásra, amellyel e szakma tömegei a MAGYAR FILM elé néznek.

A magyar filmkölesönzővállalatok külön is nagy örömmel üdvözlnek az új lapot, mert remélik, hogy sok régi sérelmük orvoslása, sok jogos kívánságuk teljesítése tekintetében egy igazságos, erős és harcoss segítő-társat kapnak.

Adja Isten, hogy a MAGYAR FILM sok éven át szolgálja egy boldogabb és nagyobb magyar hazában a magyar film és moziszakma kulturális, művészi és egzisztenciális érdekeit.

az Országos Magyar Mozgóképipari
Egyesület titkára.

tömeget képviselő mozgóképszínházakat, amelyek, mint filmfelvevők tagadhatatlanul, lényeges befolyást gyakorolhatnak az általuk műsorra tűzendő filmjeikkel a nemzet szellemi életének kialakulására, sőt a filmkölesönzés terén is csak az ügyvezető igazgatókat, ügykezelőket (diszponenseket) és dramaturgokat vonta a kamara keretébe, míg a filmvállalati igazgatók, tisztviselők, utazók, közvetítők stb., tehát maguk a vállalatok, üzemek teljes egészében nem tartoznak a Kamarába.

Az egységes Filmkamarának azonban, az egyes ágazatai közt felmerülő vitális kérdések elintézésénél, paritásos tárgyalás elvén kell felépülnie, mert ezt a nemcsak kvantumot, hanem kvalitást jelentő mozgóképszínházak beolvasztása szükségszerűen előírja.

A paritás elvén kiépítendő egységes Filmkamarán kívül, számos fontos szakmai kérdés elintézéséhez, szükségünk van egy harcoss keresztény szaklapra, mely meg-nemalkuvással küzdene célunkért: szakmánknak nemzeti keresztény alapokon való felépítéséért.

Ezt várjuk a most meginduló MAGYAR FILM-től, melynek megindulását szeretettel köszönti a keresztény nemzeti filmtársadalom minden becsületos tagja.

az Uránia Színház igazgatója.

LESZ-E MAGYAR FILM?

Lesz-e magyar film? Ez a kérdés mostanában majd mindenütt felmerül, ahol magyar filmes és mozis ma találkozik. A feleletek nagyjában két csoportba oszthatók: vannak, akik azt állítják, és mindenben igazolni is próbálják, hogy a jövő évadra magyar film alig lesz, — viszont mások ugyanúgy meg tudják indokolni, hogy legalább annyi magyar film lesz jövőre is, mint amennyi az idén volt.

Túlzás volna kizárólag világnézeti beállítottsággal magyarítani azt, hogy egyesek miért hisznek a magyar filmgyártásban akkor, amikor mások reménytelennek látják a jövőt. Nekünk, a magyar film munkásainak, komolyabban kell ezzel a kérdéssel foglalkoznunk. Nem szabad hangulatkérdéssé válnia annak, hogy a magyar filmgyártásnak van-e jövője vagy nincsen.

Kulturális, gazdasági, politikai és nem utoljára filmpolitikai szempontból kell alapos vizsgálat tárgyává tennünk a kérdést: van-e szükség magyar filmre és ha van, akkor milyen módon lehet a filmgyártást biztosítani. Ki kell kapcsolni ennek elbírálásánál minden olyan vonatkozást, amely alkalmas a dolgok lényegének elhomályosítására. Nem lehet itt lényeges semmiféle személyi vonatkozás, nem érdekesek a filmszakma tagozódásaiból folyó természetszerű érdekellentétek. Magasabb szempontból, a szükséglet szempontjából kell eldönteni ezt az alapvető problémát. Ez azért fontos, mert ha tárgyilagos vizsgálattal megállapítást nyer, hogy magyar filmre szükség van, hogy a magyar filmgyártás folyamatossága nélkülözhetetlen, — akkor bizonyára

Irta:

DR. BINGERT JÁNOS,

a Hunnia Filmgyár igazgatója.

meg lehet találni azokat a módozatokat is, amelyek a gyártás folyamatosságát biztosítják és a magyar gyártás stabilizálását lehetővé teszik.

Egy rövid cikk kerete nem lehet alkalmas a probléma egész terjedelmének kifejtésére, ezért most csak a filmgyártás szükségességét akarjuk beigazolni és ezzel megindítani a hozzászólásokat a megoldás módjaira vonatkozólag.

Úgy érzem, hogy valamiképpen ma megint ott tartunk, ahol 1925—26-ban tartottunk, amikor soha véget nem érő szakmai és szakmánkívüli tárgyalásokban kellett megvédeni azt az álláspontot, hogy a magyar filmnek van létjogosultsága, hogy magyar filmre szükség van és hogy a magyar film bizonyos körülmények között még üzlet is.

Amit annakidején, tehát a némafilm korában indokként a magyar filmgyártás szükségessége mellett felhoztunk, az nagyjában ma is megáll. Továbbmenőleg azonban ma sokkal könnyebb a kérdésekre válaszolni, mert azóta a magyar filmnek van már közvetlen szemünk előtt lepergett tiz esztendeje és mindaz, amit e tárgyról elmondunk, gyakorlati tapasztalatokkal is alátámasztható. Amíg 1925-ben és 1926-ban inkább csak hittünk a magyar filmben, ma e mellett a hit mellett tapasztalatokat is állíthatunk az érvek sorába. Próbáljunk azonban végigmenni röviden azokon a szemponto-

kon, amelyeket itt fel lehet sorakoztatni.

Beigazolódott, hogy a magyar filmgyártásnak kulturális hivatása van. Hangosfilmgyártásunk évről-évre szaporítja azoknak a magyar kultúrértékeknek számát, amelyek nagyszerű színészek előadásában a legkisebb magyar faluba is eljutnak. Nagy tömegek találnak itt utat magyar írókhoz és szívják magukba ezek mondanivalóit. Mindjobban eltávolodott az utolsó esztendőkből a magyar játékfilmgyártás a kiindulóponttól, amikor meg csak nevetetni vagy csak szórakoztatni akart. Szorosan keresik a gyártók és a művészi személyzet azokat az ötleteket és témákat, amelyeknek a szórakoztatáson kívül van valami komoly közölnivalójuk is. A magyar film belekapcsolódott a romantikus multba és felveszi magába a magyar jelen problémáit is. Sokszínű, változatos és tartalmas a gyártás képe, úgy, hogy lassanként a magyar lélek és a magyar kultúra a filmben is megláthatja a maga tükörképét. Ha a budapesti premiermozgóképszínházak közönsége talán kissé idegenebbül áll is a magyar művészetnek e téren való megnyilvánulásával szemben, az ország összes többi mozgóképszínháza a magyar filmmel kétségtelenül kultúr-igényt elégitenek ki.

Nem is szabad azonban a budapesti bemutatót-színházak közönsége szemüvegén keresztül megítélni a magyar filmet, mert ezek közönsége olyan különlegesen rétegeződik, hogy gyakran egy külföldről jött és értékeletlenebb, de felkapott film kedvéért megtölti ugyanazt a színházat, ahol egy jó és elsőrangú minőségben elkészült magyar filmet csak gyéren

FILMKULTURA

Mosjoukin

Régi és megcáfolhatatlan igazsága az életnek, hogy a nagy lehetőségek mindig nagy tragédiákkal járnak. A filmművészet keretein belül dolgozók tehát nemhogy kivételek lennének ez alól a szabály alól, hanem ellenkezőleg, a szabály legbizonyítottabb példái. Még ebből a karrierlégtornász-csoportból is megdöbbentő erővel magaslik ki Mosjoukin, aki karrierjével és tragédiájával egyaránt egyik legkülönösebb alakja volt a filmművészet szenzációkkal zsúfolt életű kasztjának. Életvonala szeszélyes ugrással vezetett a jogi tanulmányok diákjától a cári Oroszország

népszerű színészéhez, aki Stanislavski társulatában úgyszólván máról-holnapra kedvence lett közönségének. A cári trón rombadőlése után a hagyományokon felépült orosz kultúra képviselőivel a párisi orosz emigráltak éhez a névtelenségei közé került. De a tehetség, mely hazatársulásában is megkapó erővel tudta megbecsülni a külfölddel az alkotmányos Oroszország romjai alá temetett orosz művészetet, különösen Párisban, a művészet ezerarcú, ezerszínű Babilonjában, kiemelte a legjobbakat a menekültek enervált tömegéből. Mosjoukin sem vesztett el. Jóformán semmiből filmgyártás alapít Ermolieffal és csodák-csodája, remek starttal indulnak. Már első filmjük, a Fiat Justitia méltó előfutárja annak a sikersorozatnak, mely Mosjoukin nevét a világ min-

den részébe szertevitte. Pedig tőkék alig volt. Úgy látszik, bármennyire cáfolják, a tehetség mégis súlyos és pénzzel pótolhatatlan tétele a sikernek. Mosjoukin filmjei: a Karnevál herceg, Élet és halál, Titkok Háza, Mathias Pascal, Gyönyörű város, A szerelem gyermeke, Finita la Comedia, Fehér Ördög, stb. és különösen a legmegkapóbb és leggrandiózusabb alakítása: Strogoff Mihály, a cár futárja, — mindent meghoztak, amiről csak egy színész álmodhat: sikert, pénzt, őrjöngve ünneplő tömegeket, felejthetetlen, diadalmenetszerű utazásokat, melyeken — mint nálunk is — fejedelemnek kijáró hódolattal fogadták. De meghozták a filmszínészek vágyának hetedik mennyországát: Amerikát is.

És mikor már mindene megvolt, bekövetkezett a sorsfordulat, a nagy

látogat. Bár nem szabad lekicsinyelni a bemutató-színházak közönségének megértését, mégis azt hisszük, hogy az ország nagy tömegeihez hozzáférközni, ezeket kulturpolitikailag megnyerni fontosabb és nemzeti szempontból: nemesebb feladat.

Azt pedig megmutatta a magyar film, hogy a mozgóképszínházak — néhány különleges esettől eltekintve — közönségünknek legtöbbit a magyar filmmel nyújtanak. Biztosra vehető, hogy a magyar vidék közönsége egy esztendő alatt újból leszokna a mozibajárásról, ha visszaállna az az idő, amikor magyar filmet egyáltalán nem vagy csak ritkán kapott. Itt van tehát a kulturális szükségesség, mint a magyar filmgyártás ésszerű folyamatosságának egyik oka.

A második szempont, amelyből a magyar film szükségességét mérlegelnünk kell, gazdasági vonatkozású. Nem lehet közömbös a magyar gazdasági életre az, hogy amíg még egy évtizeddel ezelőtt mintegy 6—7 millió pengő ára külföldi valutát és devizát kellett adnunk ahhoz, hogy mozgóképszínházaink teljes évi film-szükségletét biztosítsuk, — az utóbbi esztendőben már csak 2—3 millió pengő ment ki filmért külföldre, mert a külföldi filmek egy részét kiszorította a feltörő magyar filmgyártás.

Az sem lehet közömbös a magyar gazdasági életre, hogy évente 4—5 millió között mozog az a tőke, amely a magyar filmgyártásban megforog. Ez a szám azonban még érdekesebb akkor, ha arra gondolunk, hogy ennek az összegnek legfeljebb 20—25 %-a megy el anyagokra, míg a többi része teljes egészében fizetésként, munkabéreként kerül a művészi és technikai személyzet között elosztásra. Az emberek ezrei élnek ma a magyar filmből és akarnak megélni a jövőre is a magyar művészetnek ebben az ágában.

lehetőségek nagy tragédiája, ahonnan már visszatérhetetlenül lefelé hajlik az életvonal. A film fejlődésébe forradalomszerűen dobbant bele a hangosfilm, mely szinte nyomtalanul lesodorta karrierjének útjáról Mosjoukint, akinek pedig minden alakítása a modern filmművészet új stílusának egy-egy iskolapéldáját jelentett. Bukott vállalatok és karrierrek jelzik a szédületes tempóban fejlődő film útját. A tragédiák helyébe az új művészet nyelvhatárokat áthágó lehetőségeiben új karrierrek nőnek s minden megy tovább a maga feltartóztathatatlan útján. Akik lemaradtak, a tizkötöm igyekezetével, az életosztón görcsös ragaszkodásával futnak vagy vánszorognak a karrierkaraván után. Mindenki így tesz, aki elmarad. Így tett Mosjoukin is. Kísérletezett, küzdött, akart

Gazdasági szempont az is, hogy amíg a magyar film megjelenéséig a vidéki mozgóképszínházak, de a városi színházak egy része is, az anyagi összeomlás, a tönk szélén állott, ma, éppen a magyar film segítségével, tisztességesen jövedelmező, fizetőképes üzletekként állnak a közönség és a magyar kultúra szolgálatában.

Nem hiszem, hogy ezt különösebben kellene igazolnom, hiszen mindenki, aki mozival és filmkölcsönzéssel foglalkozik, tudja azt, hogy pl. az elmúlt két-három esztendő alatt mintegy 150-el szaporodott az újonnan nyílt vagy újból megnyitott mozik száma. Az érdekeltek is elismerik, hogy a konjunktúrális gazdasági idők letünése után a mozgóképszínházak üzletmenetében való ilyen kedvező változás csakis a magyar filmnek tudható be.

És kétségtelen, hogy a magyar film mindig újabb és újabb közönséget nevel. A nemrégiben megindított keskenyfilmakció szintén a magyar film diadalmas erejének egyik folyománya. De ez is csak most van igazán kialakulóban!

Szóljunk-e arról, hogy a magyar filmgyártás művészi és technikai munkásai milyen aggódo félelemmel lesik a gyártás jövőjét? A kisemberek között szétszórt sok százezer pengő fontos szociális és társadalmi munkát végez. Végtelen szomorú sors várna mindezekre, ha a gazdasági életnek ez az egyik véredénye eldugulna és ez a művészet és ipar visszafejlődnék. Gazdaságilag tehát kétségtelenül nélkülözhetetlen szükségesség a magyarországi filmélet terén a folyamatos magyar filmgyártás.

Van a kérdésnek politikai vonatkozása is. A magyar társadalmi és gazdasági élet átalakulása idejében nem szabad megtörténnie annak, hogy a magyar életnek egy bizonyos vonatkozásban való művészi meg-

és mégis a mikrofon lett a győztes.

Egy-két kudarc után Mosjoukin meghajszolt idegrendszerre összeropant. Élete már csak fájó, letargikus tallózás a multon. Bújik, menekül az emberek elől. S amikor az önkéntes számkivétel és magáramaradottság napjaiban elharapózott szenvedései megadják a kegyelemdőfést az összetört idegrendszernek, már csak egy következhetett, az ilyen esetek szinte törvényszerű velejárója: a rettegett sárga-ház. A zárt intézet kapuja becsapódott Mosjoukin mögött és a nagy emberábrázoló, a nagy színész, szimbólikus értelemben meghalt nemcsak a közönségnek, hanem önmagának is. Az az idegromcs, aki az intézet névsorában Mosjoukin néven szerepelt, halottabb volt a halottnál is.

És most, amikor a név viselője,

nyilvánulása és az ezzel kapcsolatos ipar, néhány hónap alatt elveszítse addigi életerejét és elsorvadjon, vagy visszafejlődjék — és mindez csak azért, mert a művészeti ág és az ipar életéből 100, vagy 150 ember kikapcsolódott. A magyar film sok ezer munkásáról állítana ki ez a körülmény szellemi szegénységi bizonyítványt.

Hozzá kell még ehhez fűznünk, hogy a filmgyártásból kikapcsolódó személyek és cégek tulajdonképpen nem a tőkét képviselik, hanem inkább az ügyességet megszemélyesítő mozgékony és kétségtelenül erős kereskedelmi érzékkel rendelkező vállalkozási szellemet. Nem torpanhat meg ezek nélkül az élet, hiszen a nagy világháborúban is már beigazolódott annak a mondásnak az igazsága, hogy: *Senki sem nélkülözhetetlen!*

Amint a magyar film művészi része gondoskodni tudott megfelelő utánpótlásról, úgy kell, hogy legyen módja annak, hogy a kereskedelmi vonalon is előkerüljön a megfelelő utánpótlás. Tagadom, hogy ezt a mértéket a magyar középosztály fiai ne tudják megtanulni vagy ne volna közöttünk már most is sok olyan, aki igenis ért a dolgok üzleti részéhez is. Adjunk lehetőséget mindenkinek, aki ezzel meg akar próbálkozni és rátermettségét csak valamelyes gyakorlati vagy hozzáértéssel igazolni tudja. Senki sem született még tábournoknak, de fiatal hadnagyok is nyertek már csatát.

Célzatosan említem utoljára a filmpolitikai szempontot, mint a magyar filmgyártás egyik szükségességét. Végre sikerült kiharcolni, hogy a filmgyártás művészi és technikai személyzetének, sőt mondhatni már az egész filmszakmának hivatalos önkormányzati szerve van. Ez az autonómia a Filmkamra szervezetében pótolja azt az összefogó erőt, amely

Mosjoukin, a testi ember is meghalt, mondhatnánk másodszor, lepergett életdrámájának utolsó jelenete is. Mosjoukin egyéniségének, tehetségének ezreket lázba hozó ereje néhány újsághírre és nekrológgá zsugorodott össze. Sikereiből nem maradt más, mint párezer méter halott, elavult filmszalag és volt rajongóinak emlékezetében felvillanó, másodpercekre életet adó emlék. Egy nagy színész lenyűgöző alakításainak emléke. Mosjoukin életvonala letért a mély- és magaspontok közötti szeszélyes útjáról és tragikusan zuhanó merőlegessel olvadt bele az élet és halál grafikonjának tengelyébe. Ebből a tengelyből indul ki minden kis- és nagy karrier s ebbe is olvad vissza könnyörtelen törvényszerűséggel.

művészi, kereskedelmi és technikai szempontokat össze tud egyeztetni, e téren az ellentéteket szervezeti erejénél fogva ki tudja egyenlíteni és az egész intézményt, tehát a magyar mozi- és filmszakma egészét, az új magyar élet sorompójába tudja állítani. Ez az erő kell, hogy nehéz feladatokat is megoldani képes legyen, hiszen a szervezetben összefogott személyek hozzáértéséből és tanácsaiból kell csak leszűrnie a helyes következtetést és már is adva vannak minden problémára a megoldási módzatok. *Meg kell mutatnunk a Filmkamarán belül, hogy a magyar filmszakma megérdemelte azt az önállóságot, amelyet sorsának intézésére vonatkozólag a magyar törvényhozástól és a kormányzattól kapott. Az önrendelkezési jog kétségtelenül jogosítvány, de kötelezettség is. Nem torpanhat meg az egész szakmai élet problémák előtt akkor, amikor az elől már beigazolódott okokból világosan mutatkozik a szükségesség.*

Meg vagyok róla győződve, hogy az idei tavasz meg fogja hozni, a minden esztendőben szinte törvényszerűleg megismétlődő kisebb válság nyomán, azt a végleges megoldást, amely a magyar film jövője szempontjából megnyugtató módon fogja rendezni az elemi problémákat.

Adja a Magyarok Istene, hogy úgy legyen!

★

Bingert János dr. érdekes és értékes cikkével teljesen egyetértve, olvasóink szíves tájékoztatására közöljük, hogy a magyar filmgyártás jövője és egyenletes továbbfejlesztése érdekében a Filmkamara vezetősége eljárta illetékes helyeken. Úgy látszik, sikerül a magyar filmgyártás rentabilitásának növelésére új gazdasági lehetőségeket teremteni.

Megvalósulás előtt áll a magyar játékfilmek kötelező améta-játszása és a gyártáshoz szükséges tőke zavarmentes biztosítása. Ezen túlmenően arról is folynak tárgyalások, hogy miként teremtsenek alapot a gyártási kockázat csökkentésére és az esetleges veszteségek fedezésére. Amint azt néhány külföldi államban már bevezették nálunk is úgy kívánják a kérdést rendezni, hogy a mozijegyek után arányosan fizetett fillérekből teremtsenek tőkét az említett célra.

3 MŰVÉSZFILM! DIADALMAS FILM!

SÜT A NAP

ZILAHY LAJOS
remeke

TILOS UTAKON

A RÁCSNÉLKÜLI BÖRTÖN
művészgardájának szenzációs új filmje

SZERELMES SZÁZADOK

VÉGIG A CHAMPS-ELYSÉE-N

A francia filmgyártás eseménye,
a FORUM óriási sikerű újdonsága

Művészfilm

Rémhírterjesztés vagy igazság?

A szakmában, elsősorban a mozi-sok körében, *hosszabb idő óta nyugtalanító hírek keringenek*. Eleinte, mint elképzelhetetlent és hihetetlent, kétkedéssel fogadták a híreszteléseket, de ma már mindjobban kialakult és összefüggő formában tárgyalják a kérdéseket. *Különösen felháborodtak a jobboldali érzelműek, akik a hírek mögött meghúzódó eseményeket szöges ellentétben állóknak ítélik a kormány keresztény, nemzeti célkitűzéseivel, de aggodalommal figyelik a fejleményeket a nem jobboldaliak is, akiket szintén igen kellemetlenül érintene a szöbeszedek valóra-válása*. Mindenki feszülten várja az illetékesek állásfoglalását.

A bevezetés után minden olvasónk sejtetheti, miről van szó.

A nemkívánatos egykéz uralmának továbbterjeszkedése rémiti a szakmát a várvavárt letörésével szemben.

Mindenki jól tudja, hogy a *Royal Apolló* társulási szerződése folyó évi augusztus hóban lejár és

a szakma többsége azt várja, hogy a keresztény, nemzeti filmszakma megteremtése felé vezető úton Gerő Istvánok ne mentessék át régi helyzetüket sem a saját, sem mások neve alatt. Ezzel szemben mind erősebben tartja magát a hír, hogy a mozi-cézár csak névleg vonul le a küzdőtérrel és a jövőben változatlan hatalommal a háttérből óhajítja érvényesíteni befolyását.

Már az elmúlt ősszel arról beszéltek a szakmában, hogy a *Royal Apolló* engedélyét, mely csak 1940-ben járt volna le, 1948-ig már előre meghosszabbították. E mögött roszszat sejtett a szakma, de megnyugodott, amikor *illetékes körök a meghatározottabb megcáfolták a hírt*. Függetlenül maradt azonban a társulási szerződés kérdése, amely augusztus 1-én jár le. Ezzel kapcsolatban arról beszélnek, hogy

bár a társulási szerződés nem újítható meg, Gerő István továbbra is érdekelve marad oly módon, hogy a *Royal Apolló*t a jövőben a Keresztény Nemzeti Liga saját kezelésében vezeti tovább és az üzem irányítását a szakmában jólismert keresztény úrra bizza, akinek Gerő Istvánhoz való kapcsolatait széltében tárgyalják.

Azt suttojják, hogy minden tovább folytatódik a jövőben, csak más név alatt s így mindaz, amit a keresztény nemzeti irány ki akar írtani a szakmából, megmarad, csak meghúzódik az új megoldás hátterében.

Ez az új megoldás, — amint mondják — azt jelentené, hogy

a tröszt kezében tartaná a *Royal Apolló* mellett a szegedi és debreceni színházat, valamint az új vezető személyén át idekombinálják a *City* és a *Palace* mozgókat, továbbá a *Phönix* mozgókat és a *Mozgóképzem* Rt. két érdekeltiségét, a *Décsi* és a *Rádus* színházat is, sőt idevonják azokat a mozgókat is, amelyek Gerő István házaiban bérlik helységeiket.

Sokat beszélnek arról is, hogy egy új kft. alakul, amelyhez három előkelő felvidéki mozgó tartoznak, sőt azt is emlegetik, hogy ez a kft. végzné az összes felvidéki mozgó műsorkötését. Ebben a kft-ben is olyan személyek kapnának irányító szerepet, akiknek kapcsolatai ugyan csak közismertek a trösztöz is.

Elképzelhető, hogy a széltében hosszában tárgyalt hírek milyen mértékben nehezettek a szakmára éppen az átalakulás idejében. A találgatások heteiben *mindenki felülről várja a megnyugtatót, illetőleg a kibontakozást*. Ezt annál inkább sürgetik, mert

a mostani ideges állapot sehogy sem alkalmas arra, hogy erőt és hitet adjon a keresztény, nemzeti alapokra fektetendő magyar film jövőjéért folytatott munkához.

A *MAGYAR FILM* szerkesztősége utánajárt a kérdéseknek és értesülései alapján a következőket közölheti:

A Keresztény Nemzeti Ligának a *Royal Apollóra* vonatkozó engedélyét 1940. éven túl nem hosszabbították meg.

A meghosszabbítást az indokolná, hogy a jövőben saját kezelésben vezetők engedélyes megfelelőbben rendezkedhetnek be, ha hosszabb időre építheti fel számításait. Ebben az ügyben azonban még nem döntöttek.

Ami a *Mozgóképzem* Rt. társulási szerződését illeti, az 1939. augusztus 1-én lejár és a fennálló törvényes rendelkezések értelmében meg nem hosszabbítható.

Hogy azután a Keresztény Nemzeti Liga kívül vezeteti tovább a mozgókat, az nem függ állami jóváhagyástól. Így ez a Liga belső ügye.

Természetesen

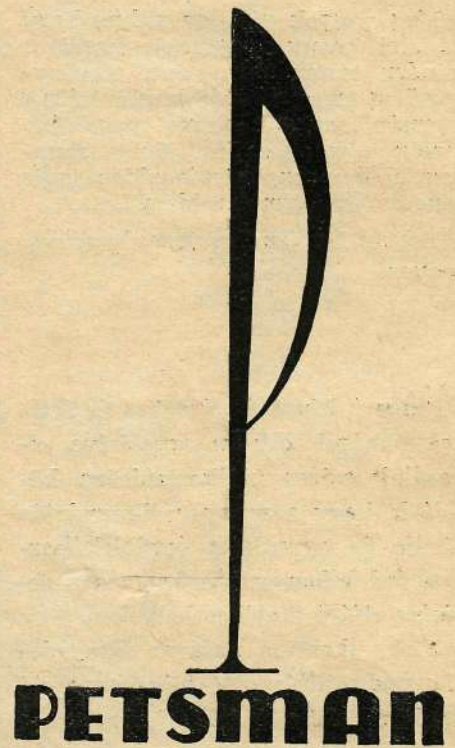
a szakma jogosan elvárhatja a Ligától, hogy színházai ügyét teljesen a keresztény és nemzeti irány szerint rendezze.

A felvidéki kft-ra vonatkozólag annyit sikerült megállapítanunk, hogy

egyelőre még nem is vizsgálták felül a felvidéki mozgóengedélyeket.

Ezeket 1939. február 26-ig kell elsőfokon felülvizsgálatra benyújtani. A döntések azután hónapokig elhúzódhatnak. Csak azután adják ki az új jogosítottaknak azokat az engedélyeket, amelyeket a régi engedélyesektől esetleg elvesznek. *Egyelőre tehát semmiféle kombináció nem került letárgyalásra*.

Reméljük, hogy a jövőben a fenti kérdések rendezésénél a keresztény, nemzeti szempontok százszázalékosan érvényesülnek.

ILLUSZTRÁCIÓK
MUTÁCIÓK
TRÜKKÖK
KLISÉRAJZOK

Műterem:

Budapest, VI., Teréz körút 3.

Telefon: 112-890

Lakás:

Csillaghegy, Királyok útja 168.

Telefon: 163-429

1938-1939

AZ UFA AZ ÉLEN!

A magyar génusz és az Ufa filmalkotása:

Kék róka

Zarah Leander, Willy Birgel, Paul Hörbiger

A világ legnagyobb koloraturénekesnőjének páratlanul gazdag filmje:

Nanon

Erna Sack, Johannes Heesters, Oscar Sima, Dagny Servaes, Otto Gebühr

A mai Ausztrália aranyásóinak harca az aranyért, az asszonyért, az életért:

Aranyat asszonyért

Kirsten Heiberg, Viktor Staal, Karl Mortell

A magyar filmgyártás büszkesége! A leg-gazdagabb magyar film, ragyogó szerep-osztás:

A varieté csillaga

Bordy Bella, Szelezky Zita, Simor Erzsébet, Németh Romola, Vaszary Piri, Jávor Pál, Páger Antal, Mály Gerő, Székács Zoltán, Pethes Sándor, Latabár Árpád

A békebeli Bécs utolsó szilveszterének izgalmas története:

Hotel Sacher

Elfil Mayerhofer, Carste Löck, Sybille Schmitz, Willy Birgel, Wolf Albach-Retty

A kacagató humor, a minden akadályt leküzdő szerelem története, Barabás Pál vígjátéka:

Könnnyű a férfiaknak

Lilian Harvey, Willy Fritsch, Rudolf Platte, Georg Alexander, Leo Slezák

Századunk hírhedt rémkalandorának izgalmas kulcsregénye:

A zöld császár

Carola Höhn, Gustav Diessl, René Deltgen, Ellen Bang

Egy nagy muzsikus tragikus szerelme, egy nagy színésznő páratlan szerepe:

Mámoros báli éj

Zarah Leander, Röck Marika, Hans Stüwe, Paul Dahere

Lil Dagover és Viktor Staal lenyűgöző filmalkotása:

Fehér vállak

A vidám muzsika, a sziporkázó ötlet, a szépség filmje:

Hallo Janine!

Röck Marika, Johannes Heesters, Medy Rahl

Jól jár, ha az -val tart!

H I V A T A L O S R É S Z

F I L M K A M A R A

BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-ÚT 69.

TELEFON: 113-305

Mit végzett eddig
a Kamara

A magyar filmszakma legfőbb szerve, a Kamara, ma már második hónapja fejt ki működését és halad azon az úton, amelyet számára a törvény előírt. A vezetőség és a választmány szorgalmas munkát végez, hogy megoldhassa rendeletben lefektetett feladatait, amelyeket a 6090—1938. M. E. számú rendelet az alábbiakban körvonalaz:

„A színművészet és a filmművészet körében a nemzeti szellem és a keresztény erköles követelményeinek érvényrejuttatása és biztosítása, a Kamara kötelekébe tartozók testületi és szociális érdekeinek képviselése, hivatásuk erkölesi színvonalának és tekintélyének megóvása, a hivatásuk gyakorlásával járó jogok védelme és köteleseik teljesítésének ellenőrzése, a tagok felett fegyelmi hatóság gyakorlása, végül állásfoglalás és javaslattevél a színművészetre és a filmművészetre vonatkozó kérdésekben. Ebben a feladatkörben a Kamara gondoskodik a színművészi és filmművészi hivatás színvonalának fejlesztéséről, úgyszintén a munka-, színdarab- és a filmközvetítésről is.”

A Kamara működésének második hónapjában kérdést intéztünk a testület főtítkárához, Cselle Lajoshoz, aki a következőkben ismertette a Kamara eddigi munkáját:

— A törvény megalkotása óta a Kamara választmánya az alaptörvény szellemében és a keresztény nemzeti erköles szem előtt tartásával igyekezett az úgynevezett zsidótörvény 80—20%-os arányszámának érvényt szerezni a lehetőséghez képest.

— Szakmai védelmet nyújt a Kamara tagjai számára olyan módon, hogy az alaptörvényben előírt munkakörben elsősorban csak kamarai tagok működhesenek. Azért elsősorban, mert a magyar filmgyártás folyamatosságának fenntartása érdekében szükségesnek látunk bizonyos munkakörökben átmeneti helyzetet

létesíteni, figyelembevételével egyrészt a szükségletet, másrészt figyelembevételével az érdekeit a Kamarából kimaradt olyan személyeknek, akiket önhibájukon kívül az előkészítő bizottságnak nem állt módjában felvenni és akiket a kenyérkeresettől elzárni, eddigi érdemeik után lehetlenség lett volna.

— Gondolunk elsősorban a nyugdíjas színészekre, a statisztéria tömegeire s a szakmabeliek közül azokra, akik előzetes szerződésük alapján magánjogi érdekeikben voltak sértve.

— Felállítottuk a rendszert, amelylyel a tagdíjak befizetése és ellenőrzése a jelen pillanatban a legcélszerűbbnek látszik. Ennek keresztülvitele érdekében a gyártóknak nemcsak a választmány határozatait kézbesítettük, de nyomtatványokat is bocsátottunk rendelkezésükre.

— A választmány és a kiküldött

bizottságok állandóan foglalkoznak az alaptörvény szerint kívánatos olyan módosításokkal, amelyeknek szükségessége már a megindulás pillanatában kitűnt.

— Amikor az egyik oldalon meg akarjuk védeni az egyes alcsoportok szakmai érdekeit, ugyanakkor kereszük a legmegfelelőbb módot arra, hogy megfelelő képzettségű keresztény elemek számára megnyissuk a lehetőséget a magyar filmgyártásban való elhelyezkedésre.

— Ezek a megoldások már a megvalósulás stádiumában vannak. Néhány hónapi munka eredményeképpen egészen pontos statisztikai képeket tudunk majd szolgáltatni a magyar filmgyártás minden fázisáról szakmai és szociális szempontból, aminek jelentőségét az egyes kamarai tagok életlehetőségeinek kiegyensúlyozásában látjuk.

— Remélnünk kell, hogy az a lelkes munka, amelyet a választmány és a bizottságok minden egyes tagja végez, meg fogja hozni azt az eredményt, hogy a Kamara tagjai nemcsak megelégedéssel fognak a kamarai intézkedések elé tekinteni, hanem a Kamara vezetőségében olyan védőbástyát látnak majd, amelyre existenciájukat alapítják.

A filmlaboránsok több ülésükön abban az irányban folytattak megbeszéléseket, hogy milyen formában nyerhetnének kamarai tagságot, mivel hovátartozandóságuk a mai napig is kétséges. A szakmának ez a technikai csoportja is a Kamarán keresztül kérvénnyel fordult a kultuszminisztériumhoz, kívánságuk ismeretése céljából. Értesülésünk szerint a közeljövőben kerül elbírálás alá, hogy a filmszakma ez alcsoportjának munkásai milyen módon kerülhetnek a Kamara tagjai sorába, általában: nyerhetnek-e kamarai tagságot, vagy sem. Megjegyezzük, hogy kamarai tagságot természetesen korporatíve nem lehet kérni, csak egyénenként. Ez minden szakosztályra vonatkozik. Aki tehát tagja kíván lenni a Kamarának, nyújtja be kérvényét a szükséges okmányok mellékelésével s a felvételi bizottság majd dönt afelett, hogy az illetőt felveszi-e vagy sem.

A filmoperatőrök az elmúlt hetekben többször ültek össze ama kívánságuk megbeszélése céljából, amely szerint a Kamara választmányában képviselőre reflektálnak. Kívánságukat memorandumba foglalták és azt a Kamarához, majd több minisztériumhoz terjesztették fel. Illetékes helyen azt a megnyugtató választ nyerték a filmoperatőrök, hogy a Kamara vezetésében esetleg beálló változások esetén kívánságukat figyelembe fogják venni.

A filmszakma egyes csoportjain

belül fennálló alcsoportok tagjai, választmányi határozat szerint, csakis abban az alcsoportban működhetnek, amelybe annakidején felvételüket kérték és elnyerték. A választmánynak ez az intézkedése több konkrét eset kapcsán történt.

EGY KIS VISSZAPILLANTÁS

NOVEMBER.

1 A *Forum* és a *Mozgóképzem* rt. között, a *Forum* helyiségének bérletéért egy év óta folyó harc véget ért. A lakbérmegállapítási perben a járásbíró végítéletet hozott, amely szerint a *Forum* helyiségeiért a bérlő, minden százalékos bér kizárásával, 85.000 P fix bért tartozik fizetni. Az ítélet a *Mozgóképzem*et 3.476 P perköltség megfizetésére kötelezte. Az ítélet alapján a *Forum* továbbra is független mozi maradt.

Chevalier-nak nagy ünnepest keretében tüzték fel Párisban a francia beszállásrend tisztikeresztjét.

Mosjoukin, a néma filmek világhírű sztárja, akit a hangosfilm már mostoha-sorban részesített és ennek következtében már hosszabb idő óta a legnagyobb nyomorban élt, súlyos betegen a párisi Enval kórházba került.

Popeye, a *Paramount*-trükkfilmek félelmetesen mélyhangú, kedvelt spenót-evő tengerésze, akit polgári néven Elzie Crisler *Segar*-nak hívtak, 44 éves korában hirtelen meghalt Chesterben.

3 Bécsben megalakult a *Wien Film Gmbh.*, amely a megszűnt *Sascha* filmgyárat hivatott helyettesíteni.

5 A *Magyar Világhíradó* hat operatőrrel kezdte meg expedícióját a Felvidékre, hogy megörökítse a történelmi bevonulást.

6 *Garami Andor Magyar Filmkurír* című szaklapjának további megjelenését nem engedélyezte a miniszter-elnök.

Komáromban bemutatásra került az első magyar film, az *Uz Bence*, amely Budapestet megelőzve pergett le a felzabadt Felvidéken.

9 Megkezdődött a *Fox* háromnapos szakbemutatója a *Forum*ban. Színrekerült: *Kivándorlók*, *Isten hozzád*, *szerelm!* és *Mesterdalmokok*.

11 A stockholmi *Nobel-bizottság* Pearl S. *Buck* amerikai írónőnek, több kínai könyv szerzőjének ítélte az irodalmi Nobel-díjat. *Buck* legismertebb regényét, az *Edes anyaföld*-et tavaly mesítette meg a *Metro*.

12 Párisban megalapították a film nemzetközi múzeumát. A világ-filmmúzeumban Anglia, Franciaország, Németország és Amerika filmművészi emlékei szerepelnek másolatokban.

15 A *Mozgiegyesület* rendkívüli választmányi ülésen foglalkozott a Felvidék visszacsatolása következtében előállott új helyzettel. *Morvay Pál* ügyv. alelnök beszámolt arról, hogy a visszakapott területeken 30 mozi működik, ugyanannyi, mint 20 évvel ezelőtt. A magyar filmek bejutása erre a területre 30 újabb mozi létesítését eredményezi és így 12%-kal fog növekedni a hazai mozik száma, ami a magyar filmgyártás szempontjából 18%-os bevételi lehetőség-növekedést fog jelenteni. A választmány elhatározta, hogy az egyesület legközelebbi közgyűlését ta-

vasszal Kassán fogja megtartani. Az ülés megállapította, hogy a mozisok a Repülő Alapra 12.000 pengőt adtak össze és elhatározta, hogy a Horthy Miklósné nyomorenyhító akcióra 6000 pengővel fog adakozni.

Leni Riefenstahl, a berlini *Olympia*-film rendezője, New Yorkba érkezett és továbbutazott Hollywood felé.

17 *Walt Disney* világsikerű színes rajzfilmjét, a *Hó-ehé-ke-t* n. szonegyedik hete játsszák Párisban. A film eddigi bevétele hatmillió frankot jövedelmezett.

Gary Cooper európai tanulmányútja során feleségével Párisba érkezett.

Donald, a *Walt Disney*-féle színes trükkfilmek kedves kacsája hangjának megszemélyesítője, F. E. *Spencer* autószerencsétlenség áldozatául esett.

20 A *British Pictorial Production* londoni világcég két megbízottja, F. A. *Richardson* és W. T. *Williams* Budapestre érkezett, hogy *Voice of Europe* néven ismert világhíradójuk számára két magyar kultúrfilm készítésének. Az egyik csak a fővárost, a másik az egész országot ismertetné.

Douglas Fairbanks új filmvállalatot alapított *Albion Pictures Incorporation* néven. *Fairbanks* első filmje Hollywoodban, a második Londonban fog készülni.

Lajta Andor *Filmkultúra*, *Zsolnai László* *Filmujság* és *Borhegyi István* *Moziujság* című szaklapjának további megjelenését nem engedélyezte a miniszterelnök.

22 Az *Amatőr Mozgófényképezők Egyesülete* sajtó-terében vetítette le *Észak felé menetelünk* című keskenyfilmjét a felvidéki bevonulásról. A film *Scsigulinszky Károly* dr., *Berczelly László*, *Dudás László*, *Pálfai István* és *D'Isos Lajos* munkája. A bemutatón *Pfeiffer Gyula* ny. államtitkár, udv. tanácsos, az Egyesület elnöke üdvözölte a Honvéd Vezérkar és a sajtó képviselőit.

23 A *MFI*-ban készült legmonumentálisabb riportfilm, az *Észak felé* felejthetetlen sikerű théâtre-paré-ja az *Uránia*-ban a főváros politikai, katonai és társadalmi előkelőségeinek jelenlétében. Az ünnepi beszédet *Jaross Andor* felvidéki miniszter mondta.

25 Az *Operaházban* *Oláh Gusztáv* új rendezésében előadásra került *Lohengrin*-ben a hatyú érkezésének technikai problémáját vetítéssel igyekeztek megoldani és a kísérlet teljes illúziót keleten bevált.

28 *Harry Baur*, a francia filmművészet világhírű drámai nagysága Budapestre érkezett társulatával, hogy vendégszerepeljen a *Városi Színház*-ban.

29 *Zombori Vilmos*, a debreceni repülőkatasztrófiánál szerencsétlenül járt amatőrfilmesnek az eucharisztikus kongresszusról készült színes filmjének, valamint a bécsi nemzetközi versenyen díjat nyert *Tragédia* című játékfilmjének bemutatója.

30 A zürichi *Svájci Magyar Egyesület* előadta a Magyarországról készült filmriportot.

A *Stefánia Szövetség* jótékonyelőadás keretében a *Scala* moziban bemutatta a *Gyermekorvos* című német filmet, amely a gyermekorvos áldozatos munkáját és kötelességtudását domborítja ki. A *Palló*-film főszerepét *Paul Hörbiger* játssza.

DECEMBER.

1 A *Külkereskedelmi Hivatal* a felvidéki magyarság számára a visszacsatolt területek nagyobb városaiban elkezdte ingyenes bemutatóit azokból a kultúrfilmekből, amelyek arra vannak hivatva, hogy megismertessék a csonkaországi gazdasági viszonyokat. A Kassán megkezdett bemutató-sorozat filmjei a következők: *Magyar ló*, *Magyar búza*, *Magyar bor*, *A magyar falu művészete*, *Vas- és gépipar*, *Textilipar*.

2 A *Forum*ban bemutatott *Hollywood Hotel* című *Warner*-revü-film egyik jazzszáma annyira megtetszett a közönségnek, hogy hangosan követelte a zene megismétlését. A mozi vezetősége megállította, visszafeléforgatta a filmet és rövid megszakítás után ismét lepergette a nagyszerű jazzszámot. Először fordult elő, hogy filmen ismételték.

3 A fémből készült film iránti kísérletek hírének elterjedése nagy reményekkel tölti el a világ filmipari társadalmát. A forradalmi újítás azt jelentené, hogy a film a jövőben nem gyűladna meg, elpusztíthatatlanná várnék és olcsóbb lenne.

Alaska legészakibb falujában, *Betey*-ben egy kis primitív mozi nyitott egy kereskedő, aki főleg kultúrfilmekkel szórakoztatja a filmet még sohasem látott eszközöket.

Zukor Adolf londoni tartzkodása végén megvetette az európai *Paramount*-produkción alapjait, tekintve, hogy az európai izlés más, mint az amerikai. A *Paramount* Londonban hat, Párisban négy filmet fog gyártani.

Hollywoodban megnyílt *Reinhardt színházi és filmgyeteme*, amellyel kapcsolatban egy *Reinhardt Színház* is fog működni. Az egyetemen Hollywood legkiválóbb sztárjai és filmemberei tartanak előadásokat.

5 A III. magyar nemzetközi amatőrfilmverseny díjat nyert véd, svájci, lengyel, német és magyar amatőrfilmek bemutatásának megkezdése az *Amatőr Mozgófényképezők Egyesülete* helyiségeiben.

6 Genfben megalakult az *Alliance Cinématographique de l'Europe* nevű, egymillió frank alaptőkéjű filmfinanszírozó vállalat, amely dr. *Székely Vilmos* producer vezetésével francia és német filmeket fog gyártani.

Reinhardt filmvállalatot alapított *Hollywoodban* *Ideé* címen, amelynek művészi vezetője *Max Reinhardt*, producere *Fritz Ödön*, a régi budapesti *Apollo* kabaré volt tagja.

New York mozijában, a *Modern Playhouse*-ban lelkes tüntetéssel mutat-

ták be a felvidéki bevonulásról készült Magyar Világhíradó külön diadását.

7 Sacha Guitry ötmillió frankkal új filmvállalatot alapított, amelynek írója, rendezője és főszereplője maga Guitry lesz.

9 Henny Porten-t, a némafilmek világhírű sztárját az Ufa egy film főszerepének eljátszására szerződtette.

Paula Wessely és férje, Hörbiger Attila Budapestre érkeztek.

Verth Henrik gyalogs. tábornok, a Honvéd Vezérkar főnöke, Kozma Miklóshoz, a MTI és a Magyar Rádió elnökgazgatójához levelet intézett, amelyben többek között elismerését és köszönetét nyilvánította a filmnek és különösen az Észak felé című felvidéki riportfilm felvételeinek és összeállításának nagyvonalúságáért és általában azért a munkáért, amelyet a magyar filmriportage a honvédelem nagy feladataiba való bekapcsolódásával, az elmúlt történelmi időkben kifejtett.

12 A Kamara taggyűlése a Zeneakadémiában, ahol a képviselői közgyűlési kiküldöttek (elektorok) megválasztása történt.

14 Az amerikai Columbia filmgyár budapesti képviselője, valutabeszerezési nehézségek miatt, megszűnt.

Dr. Szöllösy Alfréd min. tanácsos, a Filmcenzura elnökének rádióelőadása A film diadalútja címen.

16 A magyar filmcenzura betiltotta a Metro nagy történelmi filmjét, a Mária Antónia-t, amelyben Norma Shearer játssza a címszerepet.

Az Egyetemi és Főiskolai Hallgatók Önkéntes Munkaszolgálatának munkatáboráról, azok működéséről és eredményeiről a MFI-ban készült film sajtóbemutatója vitéz Szinay Béla altábornagy tájékoztatása mellett.

Dr. techn. Pöschl Imre, a Telefongyár Rt. főmérnökének előadása A keskeny hangosfilmről a Magyar Kino-technikai Társaság ülésén.

17 Bolváry Géza és felesége, Mattyasovszky Ilona, megszökött karácsonyi tartózkodásra Budapestre érkeztek.

18 Kabos Gyula Amerikába utazott, hogy szerződésének New Yorkban eleget tegyen, ahol elkezdti színpadi felépését a magyarlakta területeken.

20 Egyed Zoltán és Székely János Színiskola című darabjából készült film bemutatása a newyorki Radio City Music Hall filmszínházában Dramatic School címen. A Metro gyárban készült film főszerepeit Luise Rainer, Paulette Goddard és Alan Marshal játsszák.

22 Walt Disney világsikert aratott Hófehérke című színesrajzos filmszenzációja elkezdte hódítását a magyar fővárosban, a Rádius-ban.

25 Vajda László és Keleti Márton Párisba utaztak, állítólag A notre-dame-i toronyőr filmesítése ügyében.

28 A párisi Pathé filmvállalat három igazgatóját, hétmillió frankra rúgó család miatt letartóztatták.

29 A cseh filmgyártás, amely 1938-ban 41 filmet produkált, 1939-ben csupán 9 film elkészülését tudja biztosítani, jelenleg azonban egyetlen cseh műteremben se dolgoznak.

30 Gál Ernő Párisból Amerikába utazott.

Vajda László Párisból Londonba utazott, hír szerint két film rendezése ügyében.

A Magyar Cserkész Szövetség Állatvédő Bizottsága filmmatinét rendezett, amelyen a Királyi Angol Állatvédelmi Egyesület négy állatvédelmi filmje került bemutatásra.

31 A MFI-ban készült János vitéz szilveszteréjeli bemutatója a Kamara és az Atrium moziban.

JANUÁR.

1 Megjelent a kultuszminiszter 16.606/1938. sz. rendelete a Kamarába még fel nem vett, de szerződésben lévő színművészek, színházi és filmalkalmazottak ideiglenes működési engedélyéről.

2 A franciaországi Constanti-ban egy mozi gépházában tűz keletkezett és az egyetlen kijáraton távozott megrémült közönség több embert agyontaposott. A mozi egyik alkalmazottja szénné égett. A kár egymillió frank.

ELSŐ SZÁMUNKAT

abban a reményben bocsátjuk útjára, hogy hasábjain a szakma minden tagja megtalálja azt, amire hivatása gyakorlati közben szüksége van. Egyetlen munkaasztalról sem hiányozhat a

MAGYAR FILM

Ezért számítunk arra, hogy a t. kartársakat mielőbb előfizetőink táborában üdvözölhetjük.

Párisban befejezték azt a nagyszabású filmriportot, amelyet a futballvilágbajnokságról állított össze René Lucot. A film természetesen a magyarokat érintő részt is tartalmazza. A riport rövidesen Budapestre is eljut.

3 Hegedűs Ferenc, sok Hunnia-film producere, külföldre utazott.

4 Anthony Eden, Anglia volt népszerű külügyminiszter, a Paramount filmgyártól 50 ezer dolláros ajánlatot kapott egy szerelmes szerep eljátszására. Az amerikai bizarrságra jellemző ajánlatra Eden persze nem is válaszolt.

6 Korda Sándor Hollywoodba érkezett, azután, hogy megvált a London Film-től. A jövőben az United Artists részére fog gyártani.

Megnyit a Károly-körúti Broaaway mozi.

A szlovák kormány bevonta az összes moziengedélyeket és elhatározta, hogy új filmcenzurát állít fel. Cél: a zsidó és cseh befolyás teljes megszüntetése a szlovák filmiparban. A szlovák film-

cenzura első működéseként betiltotta a Metro Három bajtárs című Remarque-filmjét.

8 Párisban az új és magas vigalmi adó miatt sztrájkba lépett mozik felfüggesztették a sztrájkot, mivel Chautemps helyettes miniszterelnök megígérte közbenjárását.

A Luce kultúrfilmjeinek és híradóinak bemutatása az Uránia-ban matiné keretében.

Épül az ország címen bemutatták a Kamará-ban egy cionista propagandát szolgáló hangosfilmet, amely a zsidó országépítést tárgyalja.

10 A Magyar Rádió Budapest I. hullámhosszán közvetítette az Alexander's Rag Time című Fox zenés filmet.

11 Beljaroff M. K. rendezésében a Debrecen étterem Hortobágytermében bemutatásra került a Hajón Bulgáriába, Alduna-Várna-Szofia címen az elmúlt nyáron fővárosi újságírók társaságában megtett tanulmányútról készült keskenyfilm.

12 Az Amatőr Mozgófényképezők Egyesülete keskenyfilmjének, az Észak felé menetelünk című és a felvidéki bevonulást megörökítő riportnak díszbemutatója a Zeneakadémián.

Chamberlain-t Olaszországba 17 filmoperatőr kísérte el a különböző világhíradók részéről.

Erdély magyarlakta területem az eddig szokásban volt magyar feliratait a külföldi filmeknek eltörölte a román kultuszminiszterium.

Keleti Márton Párisból Amsterdamba utazott állítólag a Borcsa Amerikában holland verziójának elkészítése céljából.

13 Ufa-szaktbemutató az Uránia-ban. Déletlott: Nanon, Kék roka, délután: Bajtársak.

14 Az örök titok című Hunnia-film, mint első magyar film, bemutatásra került Romániában.

Zilahy Irénnel a főszerepben Párisban készült Le Prince Bouboule című film bemutatása a Rex moziban.

Zilahy Lajos Két fogoly című filmjének bemutatója a newyorki magyar moziban, a Modern Playhouse-ban.

15 A német-francia filmelegyzményt 1939. június 30-ig meghosszabbították. A tavasszal megkezdődő újabb tárgyalások alkalmával ki akarják bővíteni a német-francia filmcsereviszonyt.

18 Japán, hogy Amerika-ellenes álláspontját kihangsúlyozza, elhatározta, hogy megtiltja az amerikai filmek behozatalát.

Mosjoukin meghalt Párisban.

19 Ráthonyi Ákos Londonba utazott tanulmányútra.

20 Az Országos Magyar Filmgyesület választmányi ülése elhatározta felszámolását, mivel célkitűzései azonosak a Kamara feladataival.

24 Claudette Colbert Párisba érkezett.

FEBRUÁR

1 Brodszky Miklós Plymouthban hajóra szállt, hogy Hollywoodba utazzék, ahol a Columbia filmgyár szerződése várja.

BOLVÁRY GÉZA
ELSŐ MAGYAR FILMJE

TISZAVIRÁG

Zorn Mihály regényéből filmre írta: Várady S. Sándor. Forgatókönyv: Bibó Lajos. Zene: Buday Dénes. Versek: Babay József — Kép: Werner Brandes. Hang: ifj. Rónai Gyula. Díszlet: Sörös Imre. Gyártási v.: Hamza D. Ákos

SZEREPLŐK:

<p><u>Az idegenbe szakadt ma-</u> <u>gyar rendező nosztalgia-</u> <u>jának hű megnyilatkozása.</u></p>	<p><u>Tolnay Klári, Lehotay Árpád, Olvedy Zsóka,</u> <u>Juhász József, Rózsahegyi Kálmán, Simó</u> <u>Margit, Greguss Zoltán, Kelemen Lajos, Bár-</u> <u>sony István, Dr. Hosszú Zoltán, Simon Marcsa,</u> <u>Dajbukát Ilona, Gobby Hilda, Köpeczi-Boócz</u> <u>Lajos, Vendrey Ferenc, Szécsi Ferenc</u></p>	<p><u>Magyar művészek magyar</u> <u>szívének magyar dobbaná-</u> <u>sa a magyar közönséghez.</u></p>
--	--	--

HUNNIA FILM

== SPEKTRUM-HAMZA PRODUKCIÓ ==

Az igazi siker jegyében mutatta be a

KAMARA

CITY

ÁTRUM

HIREK

FELOSZLIK A FILMTISZTVISELŐK EGYESÜLETE.

A Magyar Mozgóképszínházi és Filmipari Tisztviselők Országos Egyesülete, amely 1936. július havában alakult és 472 tagot számlál, f. hó 13-án tartott rendkívüli választmányi ülésén elhatározta, hogy a változott viszonyokra való tekintettel, legközelebbi közgyűlésén az Egyesület feloszlására vonatkozóan előterjesztést fog tenni. A február 12-re hirdetett közgyűlés, a tagoknak nem kellő számban való megjelenése miatt, elmaradt és az Elnökség e hó 26-ra hívta össze a legközelebbi közgyűlést, amelyet, a tagok létszámára való tekintet nélkül, meg fognak tartani. Kétségtelenül igen érdemes munkát végzett a Filmtisztviselők Egyesülete kétésfél éves működése alatt. Elnöke dr. Bingert János, társelnöke: dr. Nagy Sándor, Lakos Kálmán és ügyvezető alelnöke: Rennard Béla kollégális szellemben és vállalt feladatuk teljes tudatában dolgoztak azon, hogy a majdnem félezer tag szociális és erkölcsi igényeit a lehetőséghez képest kielégítsék. Az egyesület vezetősége módot talált arra, hogy gyűjtéseket rendezett munkanélküli és beteg bajtársai számára, karácsonyi ajándékkacsiót létesített, elhalt tagjainak temetési költségeihez járult hozzá, kiharcolta a mozi- és mozi- és filmtisztviselők részére a kötelező heti szabadságot, időszaki lapot jelentetett meg, stb.

Mivel a Kamara következtében a tagok egyrésze már tagja ennek a legfőbb szakmai szervezetnek és mert a jelek arra vallanak, hogy azok a mozi- és filmtisztviselők, akiknek eddig még nem kellett tagul jelentkezniük a Kamarában, rövidesen kötelezősükké válik a felvételi kérelem, a vezetőség elkerülhetetlen szükségét látta az Egyesület feloszlásának. Azokat a szociális és erkölcsi feladatokat pedig, amelyeket a Filmtisztviselők Egyesülete még nem oldott meg, most már a Kamara lesz hivatott célkitűzése; közé felvenni és megoldani.

A MOZIGÉPÉSZEK

már hosszabb idő óta tárgyalnak a Mozi-egyesület vezetőségével szociális helyzetük javítása céljából. Mivel ezek a tárgyalások nem végződtek eredménnyel, a mozigépészek memorandummal fordultak az iparügyi minisztériumhoz, amely az ügy érdemi elintézése végett bekérte a gépészekre vonatkozó összes adatokat a fizetésre, munkaidőre, a jogviszonyra, felmondási időre vonatkozólag. Remélhető, hogy az iparügyi

minisztérium közbeiktatásával végre mindkét érdekelt félre nézve kedvezően fog elintéződni ez a régóta húzódo kérdés.

„BETILTOTT” KESKENY HÍRADÓ.

A napilapokban tévesen jelentek meg olyan hírek, hogy a Filmcenzúra Magyar Világhíradó III. kiadásának keskeny változatát technikai okokból betiltotta. A betiltás azon az alapon történt, hogy nem teljesen azonos a kópia a rendes méretű eredeti híradóval. Miután utólag megállapította a Bizottság, hogy a kétféle méret között csak annyi különbség van, hogy normálban két kiadásban folytatólagosan jelent meg, míg keskenyben a két folytatás egy tekercsben került a cenzúra elé, így a Bizottság határozatát megváltoztatta és a kópiát bemutatásra engedélyezte.

ZUKOR ADOLF.

a Paramount-vezér, aki nemrégiben érkezett Amerikából Londonba, az angol fővárosból a Riviérára utazott, ahonnan három hét múlva Budapestre érkezik és meglátogatja szülőfaluját, Ricsét is.

LOVAS FILMMATINÉ.

A Nemzeti Lovarda igazgatósága február 12-én, vasárnap délelőtt érdekes lovas filmbemutatót rendezett a Fórum filmszínházban, ahol változatos és nagyon érdekes összeállításban ismertette a lovassport minden mozzanatát a ló nevelésétől a kiképzésen át a legizgalmasabb versenyekig. Befejezésül a m. kir. Külkereskedelmi Hivatal Magyar ló című MFI-kultúrfilmet pergették le, mely a külföldiekkel összehasonlítva igazolta a mi lovaink kiválóságát. Az előadásban megjelent Horthy Miklós kormányzó két kis unokájával. A nagy érdeklődésre való tekintettel február 19-én megismétlik a rendkívül érdekes lovas filmmatínét a Forum-ban. A rendkívül érdekes műsort Cs. Szabó Kálmán, a Nemzeti Lovarda igazgatója állította össze.

GAÁL BÉLA FILMISKOLÁJA

sikerült vizsgaelőadást rendezett f. hó 12-én, vasárnap délelőtt a Belvárosi Színházban. Az előadás keretében két egyfelvonásos és egy hangjáték került színre. A vizsgázó növendékek közül a következők tűntek ki határozott tehetségükkel: Bogáth Vera, Hámory István, Láng Mariska, Incze Aurél és Adorján Éva. A filmiskola tanárai: Tarnay Ernő, Vándory Gusztáv. Stephanides Károly és Misley Anna komoly filmművészeti pedagógusok.

MOZITÜZ BUDAPESTEN.

Az Ugocsa-utca 10. sz. Astra moziban szerdán, az előadás megkezdése előtt két filmtekercs kigyulladt. A kihívott tűzoltóság a tüzet azonnal eloltotta.

LÁNDOR TIVADAR MEGVÁLT AZ UFÁTÓL.

A régi publicistagárda egyik patinás egyénisége, a termékeny műfordító és lexikonszerkesztő, Lándor Tivadar, aki tíz év óta töltötte be a budapesti Ufa cégnél a filmdramaturgiai és sajtófőnöki tisztelet, ebben a hónapban megvált a vállalatától s bár a jövőben is vállalja majd belöldi filmek magyar szövegezését, ezentúl főleg irodalmi és különösen képzőművészeti munkával kíván foglalkozni. Lándor Tivadar tízévi film- és dramaturgiai gyakorlata alatt az Ufa-filmek százait szövegezte és egyéni rendszerének sajátosságával egyedül állt ebben a mesterségben. Távozása nem jelent búcsút, mert régi bajtársunk, aki megérdemelt szeretetnek örvend az egész filmszakmában, továbbra is körünkben marad.

ISTEN TENYERÉN.

Négy év óta dolgozik hangyaszorgalommal, műértő gonddal és szeretettel egy különleges zsánerű népfilmen dr. Huzly Imre. Amilyen csendben folyt azonban a munka, bizonyára olyan érdekes eseménye lesz a tavaszi évadnak az Isten tenyerén című új magyar, teljes estét betöltő film, mert új és meglepő stílust, gazdag képanyagot, néprajzi és földrajzi szépségeket, zamatos alakokat és eredeti meseszöveget fog nyújtani. A film kísérő zenéjét id. Stephanides Károly szerezte.

A MAGYAR FILMOTTHON

f. hó 16-án, csütörtökön nagy tombolaestélyt tartott, amelyen főleg a szakma író- és művésztagejai jelentek meg. A kedélyes hangulatban folyt farsangi összejövetel hajnalig tartott.

CASTIGLIONE HENRIK,

kereskedelmi tanácsos, a Corso mozi ügyvezető igazgatója, kétheti tartózkodás után visszajött Párisból, ahol az új francia filmek egész sorozatát nézte végig a vezetése alatt álló színház részére. Castiglione Henrik től lapunk legközelebbi számában igen érdekes cikket közlünk majd párisi tapasztalatairól, illetőleg a francia filmgyártás óriási arányairól és a párisi magyarokról.

K. HALÁSZ GYULA,

a Rádióélet szerkesztője belépett a budapesti Ufa kötelékébe, ahol a filmek magyar szövegét írja, illetőleg dramaturgizálja és a reklámteendőket is vállalta. K. Halász Gyula új munkaköre mellett továbbra is ellátja a Rádióélet szerkesztését, amelyet tíz év óta végez. Az új film- és dramaturg első munkája a Bajtársak című film volt, amely az Uránia Színházban került színre.

KULTURFILM

▲ Nagy államok filmgyártásával szemben kis nemzetekre általában jellemző, hogy a gyártás eleinte az úgynevezett rövidfilmekre szorítkozik (ismeretterjesztő-, kultúr-, tudományos-, újabban propaganda filmek stb.) s csak a fejlődés későbbi szakában vállalkoznak a kockázatosabb játékfilm termelésre. Így egyes nyugateurópai kis nemzetek gyártása ma is főleg rövidfilmekre irányul, mert a kis piac forgalma korlátozott és a hangosfilm elterjedése óta sok esetben zárt a nyelvterület.

Mint ismeretes, Magyarországon nagyon hamar akadtak hívei a filmnek. Az első kezdeményező lépések már a film születését követő években megtörténtek. 1935-ben nyilvános vetítések voltak a Váci-utcában, majd kávéházak szórakoztatták vendégeiket filmbemutatókkal. A vetítés mellett szórványosan bár, de megindult a gyártás is. Rövid egyfelvonásos filmek készültek, melyek közül a legkiemelkedőbb a *Tánc* című és az *Uránia Tudományos Színház*-ban bemutatott kultúrfilm volt 1902-ből. Nem sokkal később megindult a játékfilmgyártás is és a háború alatt és után nemzetközi viszonylatban is elismert filmeket forgattunk műtermeinkben (Corvin, Star, Uher stb.).

Amikor azután a huszas évek derekán a feltörő amerikai és német filmgyártás nagyszabású, tökeerős gyártása elárasztotta filmjeivel az egész világ filmpiacát, a magyar játékfilmgyártás telepei — éppúgy, mint például a nagy skandináv gyárak — nem bírták az iramot és műtermeink bezárták kapuikat. Közben befutott és mindenütt győzött a nagyjelentőségű újítás — a hangosfilm. Ez azt jelentette, hogy újjáéledő és állami támogatással meginduló filmgyártásunk — szemben a némafilm korának nemzetközi piacával — csak a magyar nyelvterületre építhetett, főleg a Csonkaország mozgóira és kivételes esetben, ott is csak lassú fejlődés útján, az utódállamok magyarlakta vidékeire. Ezenfelül az északamerikai magyarság jelentett szerény vásárlóközöniséget.

Az adott helyzetben előtérbe ke-

rültek a kisfilmek, nem annyira filmgyártási és gazdasági, mint elsősorban magyar nemzeti és kulturális szempontból. Ez magyarázza meg azt is, hogy a magyar kultúrfilmek a szórványosabb magánvállalkozások mellett, elsősorban a magyar érdekek külföldi irányítására hivatott szervek és hatóságok megbízásából a *Magyar Film Irodá*-ban készültek. A magáncégek közül elsősorban a Kovács és Faludi laboratórium foglalkozott kultúrfilmgyártással. Ezek a filmek részben oktató jellegűek voltak, részben érdekes kultúrfilmek,

mint a *Legendás mult (Budapest szobrai)* és a *Vacsora 3/48-kor*. Ennek folytán a filmek összeállításánál elsősorban Magyarország kulturális, nemzeti és gazdasági érdekeinek művészi kivitelben való ismertetésére helyezték a főszólyt képben és zenében egyaránt. A nagy gonddal készült filmek külföldi sikere nem is maradt el. Kultúrfilmjeink évről-évre szebb és jelentősebb elismerésben részesültek külföldi filmversenyeken. Ha csak a legfontosabbakat vesszük is, már egész sorát látjuk a külföldi kiállításoknak:

Hallali, díszoklevél Velencében	1934
Budapest fürdőváros, érem a comói versenyen	1935
Magyar falu, Grand Prix a bruxelles-i versenyen	1935
Hungária, ezüstserleg a comói versenyen	1936
Magyar ló, ezüstérem a párisi világkiállításon	1937
A magyar falu művészete, ezüstérem a párisi világkiállításon	1937
Magyar bor, bronzérem a párisi világkiállításon	1937
Magyar gyümölcs, bronzérem a párisi világkiállításon	1937
Szertényezés Magyarországon, bronzérem a párisi világkiállításon	1937
Szarvasmarhatenyésztés Magyarországon, díszokl. a párisi világkiáll.	1937
Magyar baromfitenyésztés, díszoklevél a párisi világkiállításon	1937
Vadászat Magyarországon, aranyérem a velencei filmversenyen	1938
Szent István, a magyarok első királya, a „legjobb rövid játékfilm” díja Velencében	1938

Ezek a sikerek sokkal többet jelentenek, mint a gyártók munkájának elismerését. Jelentik azt, hogy mint nemzetközi díjat nyert filmek, elhelyezhetők a külföldi filmpiacon és így a külföld mozilátogatói időnként művészi kultúrfilmeken keresztül szereznek előnyös benyomásokat hazánk értékeiről. Ily módon rövidfilmjeink — külföldi cserehálózatban futó híradóeseményeink mellett — a magyar filmgyártás mondhatni egyetlen ága, amely nyelvterületi korlátozás nélkül mind gyakrabban eljut a külföldi közönséghez. Ezért nyertek különleges hangsúlyt a magyar rövidfilmek és ezért tekinthető az a többszáz magyar kultúrfilm-kópia, amely ma szerte a világon forgalomban van, a magyar filmkultúra legjelentősebb külföldi hírnökeinek.

Az eddig kivívott szép eredmény, valamint a kultúrfilmek fentvázolt jelentősége indította a magyar filmgyártást szabályozó belügyminisztériumot arra, hogy a játékfilmgyártás elősegítése érdekében kiadott cenzura-jegyek mintájára rövidfilmgyártásunkat ú. n. *kisbolettakkal* támogassa. Nagyjelentőségű lenne a rövidfilmgyártás jövő fejlődése ér-

dekében annak a többoldalról elhangzott kívánságnak rendeleti szabályozása, hogy a játékfilmekhez hasonlóan, a művészi és kulturális értékénél fogva erre érdemesnek nyilvánított magyar kultúrfilmek is százalékos arányban kötelező lejátzásra kerüljenek az ország mozgóiban. A százalékos kötelező lejátzás elrendelése, valamint a túlzottan elszaporodott kisboletták kérdésének rendezése révén a minisztérium hathatós támogatást nyújthatna a magyar filmgyártás e jelentős kulturális ágának.

KESKENYFILM

„Nem lobbanva égő...”

A filmszakembereket kezdettől fogva nagyon érdekelte a filmvetítéssel járó tűzveszély minél biztosabb elhárítása. Részben különböző elővigyázati intézkedésekkel és tűzrendészeti előírásokkal védekeztek, részben filmttechnikai megoldásokat kerestek. A tűzrendészeti előírások és a fokozott óvatosság elégségesek-

Gyors, pontos,
jutányos külföldi
szállítmányozás.

FILMEXPRESS

SZÁLLÍTMÁNYOZÁSI KFT.

BUDAPEST, VII.,
Erzsébet-krt. 9-11.
— (NEW YORK PALOTA) —
T. 133-671, 133-139

nek bizonyultak mozgóképüzemekben, vagyis ott, ahol vizsgázott gépész előírások szerint épített gépházban, az előírt óvintézkedések betartása mellett vetít. Még így is előfordulnak tüzesetek s ezért néhány államban rendeletileg kötelezték a mozikat éghetetlen anyagra való fokozatos átérésre (pl. Franciaország). Változatlanul fennforgott azonban a tűzveszély magánlakásokban, egyesületekben, iskolákban történt vetítéseknel, amikor is a tűzrendészeti előírásokat csak korlátozottan lehetett érvényesíteni. Már a 35 mm-es film egyeduralma korában is számos kísérlet történt az éghetetlen, helyesebben nem lobbanva égő kópiák általános elterjesztésére, ezt azonban ezeknek magasabb ára és főleg rövidebb élettartama miatt nem igen használták.

Óriási újítás volt ezen a téren a nem lobbanva égő keskenyfilm bevonulása a filmpiacra. Keskenyfilmben éghető anyag nem készül. Ez azt jelentette, hogy megszűnt a tűzveszély s amellett lényegesen olcsóbb a keskeny kópia, könnyen szállítható, olcsóbbak a vetítőgépek, stb., tehát mindenütt, ahol elégséges a kisebbmértetű kép vetítése, nagyon nagy örömmel fogadták a keskenyfilmet. Ma még tűzrendészeti előírások mellett vetítenek keskeny-mozgóink is, ez azonban csak óvatosságnak tekinthető főleg, mert hiszen ez a filmanyag tűz esetében is lassan hamvad el és nem gyújt a környezetben.

Kezdetben a különböző nyersanyaggyárak a keskenyfilm legkülönbözőbb méreteit hozták forgalomba. A nemcsak amatőr célra használt keskeny méretek közül legelterjedtebb a 16 mm-es film. A nemzetközi keskenyfilm-kongresszusokon (Berlin, Róma, Stresa, Baden-Baden, stb.) ezt a méretet fogadták el nemzetközi normaként, úgy hangos, mint néma változatban. Legnagyobb kivételt Franciaország jelent, ahol a 17,5 mm-es méret már korábban erősen elterjedt s ezért csak fokozatosan térhetnek át a 16 mm-es vetítésre. Nagyobb harcokat jelentett a hangos keskenyfilm terén a német D. I. N. hangrendszer és az amerikai S. M. P. rendszer küzdelme, amely végül is az S. M. P. rendszer javára dőlt el. Még a németek is elfogadták az amerikai rendszert.

A keskenyfilm gazdasági és technikai előnyei Magyarországon is jelentős újításokhoz vezettek. Nem beszélve az amatőr keskenyfilmese nagy táboráról, a keskenyfilm hazánkban két nagy területre vonult be.

A néma keskenyfilm megreformálta filmoktatásunkat. Mint oktatófilm-rovatunk mai számában ismergetjük, megoldotta a tanerők régi vágyát: az oktatófilm bevonulhatott az

DIATYP

FILMLABORATÓRIUM

BUDAPEST,
VIII., Rottenbiller-utca 19.

Telefon:

145-304

Vegyí úton
előállított
filmfeliratok

egy-egy osztályokba. A tantermekben hordozható vetítőgéppel a tanárok és tanítók sajátkezűleg vetítenek. Kísérletek történtek már arra is, hogy hangos keskenyfilmet hasonlóképpen beiktassunk a filmmel történő oktatás eszközei sorába.

Másrészt nagy jelentőségű a hangos keskenyfilm elterjedése a magyar vidék szempontjából is. A keskenyfilm gazdasági és technikai előnyei lehetővé teszik, hogy olyan községekben, ahol villanyáram van, de mozgóképszínház eddig nem működött, éghetetlen keskenyfilmre berendezett mozgók nyíljanak. Ez nemcsak kisembereknek nyújt új megélhetési lehetőséget, hanem a magyar vidék szellemi fejlődését is elősegíti. Ily módon a film eljut a magyar vidék olyan rétegeihez is, ahol a kultúrának ez a modern terjesztője eddig ismeretlen volt. Ennek a nemzet kulturális haladása szempontjából beláthatatlan jelentősége van.

KÜLFÖLD

ABESSZINIA

▲ Az olasz impérium keletafrikai gyarmatországnak kiépítésében, a civilizáció és kultúra terjesztésében nagy szerepet játszik a film. Az olasz építőmunka egyik programja a modern mozgókép építése, melyekben elsősorban híradók és olasz kultúrfilmek, azonfelül népművelésre alkalmas, gondosan válogatott tárgyú olasz és külföldi — amerikai, német — játékfilmek kerülnek bemutatásra. Legújabbban a benszülöttek részére külön óriási mozgóképet építenek, melyek állandóan zsúfoltak, minthogy az abesszinek mohón rávetették magukat a kultúra e modern terjesztőjére. Asmaraban, ahol 5 mozgó működik, 700 személyes mozi épült a benszülötteknek, melyben az amharák, gallák, szomáliak, arabok, tigrinek és yemenek szórakoznak, míg Addis Abebában nyitható tetejű, 1800 üléses modern benszülött mozit emeltek. Addis Abebában olasz és benszülött filmeket is forgatnak, utóbbiakat kizárólag benszülött szereplőkkel.

AMERIKA

▲ Az elmúlt szezonban Newyorkban 1955 filmet vizsgált meg a cenzúra. Ezek közül 23-at betiltott, 772-öt pedig átalakításra visszaadott. Az átvágásra ítélt filmek közül 384-et a józólést sértő jelenetek miatt, 28-at embertelenség, 60-at bűnre való felbujtás, 265-öt pedig korrupció vagy erkölcsellenesség, végül 55-öt vallásellenes tartalom miatt adott vissza a bizottság.

Az amerikai gyártók 1937-ben 120 millió dollárt forgalmaztak külföldi kivitelből. Elkészült 1938. harmadik negyedévének statisztikája, mely szerint 20%-kal többet értek el külföldön, mint 1937. megfelelő három hónapjában, amit a nagy reklámhadjáratnak és a jobb filmeknek tulajdonítanak.

A Central Casting Corporation legutóbbi kimutatása szerint 1937-ben a hollywoodi gyárakban 15.936 kisebb színész és statisztika kerekén 300.000 munkanapot dolgozott összesen 10 millió dollár jövedelemért. Ezek közül 14.091 fejenkénti 500 dollár alatt, 1121 fő 500 és 1000 dollár, 617 fő 1000 és 2000 dollár, míg 101 fő 2000 és 3000 dollár között keresett és csak heten érték el a 3000, 3500 dolláros jövedelmet.

A C. C. C. 12 évi működése alatt körülbelül 40.000 személynek adott kenyeret, melyek közül csak 16 sztár nőtte ki magát. Ezek között vannak: Garry Cooper, Clark Gable, Carol Lombard, Fred Mac Murray, Francis Kee és a korán elhunyt Jean Harlow.

ANGLIA

▲ A Paramount legközelebbi filmjét a nyugateurópai lovagkori költészet egyik legszebb mondatairól meríti.

Filmre viszi Arthur királynak és a *Kerekasztal* lovagjainak legendás életét és hőstetteit. A *Grál-lovagok* királyának személyét Ronald Colman, John Gielgud, Henry Wilcoxon, Alfred Junt, vagy Otto Kruger személyesíti meg, míg Guinevera királynőt Madelaine Caroll alakítaná. *Partifal* lovag szerepére Leslie Howard és Michael Redgrave között választanak.

AUSZTRÁLIA

▲ Az 1938. április 1-én megjelent angol kontingens-rendelet érzékenyen sújtotta az ausztráliai gyártást. Ausztrália filmpiacsa nem nyújt elegendő területet a hazai filmek gyűmölcsötetésére s ezért főleg angliai eladásra építenek az ausztráliai gyártók. Az új rendelet szerint az ausztráliai filmek nem a kölcsönző kvótába, hanem a bemutatási kvótába számítanak s ezért a kölcsönzők nem igen vállalják a forgalmazást. Az ausztráliai filmgyártás érzékeny veszteségéről írnak az angol lapok.

BELGIUM

▲ Mivel a behozatalt egyáltalában nem korlátozzák, óriási az idegen film kínálata a belga piacon. Bár statisztikai adatok pontosan 1938-ra még nincsenek, megállapítható, hogy

körülbelül ezer filmet vittek be. Belgiumban 1100(!) mozi működik, óriási a verseny és olcsók a helyárák. Ezzel szemben a nemzeti gyártás igen jelentéktelen.

CSEHSZLOVÁKIA

▲ A szlovák kormány megkezdte a szlovák film- és mozi szakma átszervezését. A rendelet az érvényben lévő rendelkezéseket gyökeresen megváltoztatta. Különösen jelentős a moziengedélyek új szabályozása, mely szerint minden 1938. október 6. előtt kiadott engedély érvénytelen és 1939. február 15-ig kell kérni az új engedélyek kiadását a pozsonyi minisztériumtól. Az új engedélyek kiadásáig a régi rend alapján tovább vezethetők a mozik. A rendelet újra szabályozza a filmvizsgáló bizottság összetételét és működését is, mely a szlovák belügyminisztérium hatáskörébe tartozik. A rendelet szerint a filmgyártás és kölcsönzés kérdésében a szlovák gazdasági és belügyminisztérium közösen dönt. Ebből a célból, a prágai filmtanács példájára, szlovák filmtanácsot állít fel a gazdasági minisztérium. Szlovák statisztika szerint 1938. dec. 31-én 132 mozi működött Szlovákiában. Ebből 77 szlovák és 43 cseh engedélyes. A többi 12 német és magyar.

A
PARAMOUNT
TAVASZI SZENZÁCIÓI:

OLYMPE BRADNA
RAY MILLAND:

A FRANCIA SZOBALÁNY

A VIGSZINHÁZ kolosszális sikere.

JÖN 3 VILÁGFILM-
MŰNK REPRIZE:

A HINDU LÁNDZSÁS
(Garry Cooper)

A KIRÁLYNŐ FÉRJE
(Jeanette Mc Donald)

A SANGHAI EXPRESS
(Marlene Dietrich)

CLAUDETTE COLBERT
HERBERT
MARSHALL:

ZAZA

Rendezte: CUKOR GYÖRGY

FRED MAC MURRAY
RAY MILLAND és
LOUISE CAMPBELL:

A REPÜLŐ EMBER

WILLIAM WELLMANN technicolor filmje.

DÁNIA

▲ Az elmúlt esztendőben felállították az állami dán filmalapot a hazai gyártás támogatására. A mozisok 12.000 Kr. évi jövedelem felett erős hányadot adóznak, 35.000 Kr. felett pedig jövedelmüket teljes egészében az alapnak fizetik be, amelyből a hazai tőkeszegény gyártókat támogatják, sőt ebből segítik a dán kultúrfilmeket gyártó *Dansk Kulturfilm*-et, mely eddig a cenzúra-fillérekben nyert támogatást. Felemeltek a szerzői jogdíjakat 0,3%-ról 1,5%-ra. 1938-ban 11 dán film készült, átlagosan 150.000—200.000 Kr. költséggel. A külföldre is szánt *Sajla* című film azonban 400.000 Kr.-ba került.

FRANCIAORSZÁG

▲ Leni Riefenstahl, az *Olympia*-film jólismert rendezője, amerikai körútja után Párisba is ellátogatott, ahol zsúfolt teremben előadást tartott *Hogyan készítem filmjeimet* címmel. Az előadásnak, amelyen megjelent a német követ is, igen nagy sikere volt. Leni Riefenstahl felvette a kérdést, hogy vajjon a film művészet-e? A leghatározottabban igenlő álláspontot foglalt el. Előadása végén a német-francia szellemi, művészeti és lelki közeledés fontosságát hirdette s azt a remé-

nyét fejezte ki, hogy őszinte barátság fejlődik ki a két nemzet között. A nagy ovációval zárult előadás után az ujságíróknak adott interjúban legközelebbi filmjéről, a *Penthesiléa*-ról beszélt. Végül felemlítette, hogy amerikai útja diadalút volt, kivéve Hollywoodot, ahol csak Walt Disney fogadta, míg az *Antinazi Ligá*-ba tömörült filmesek bojkottálták.

JAPÁN

▲ A japán filmművészet népszerűségére jellemző, hogy a tokiói rendőrség legutóbb megtiltotta, hogy színészekről és színésznőktől nyilvánosan autogrammot kérjenek.

JUGOSZLÁVIA

▲ Jugoszlávia hazai filmgyártása még kezdeti nehézségekkel küzd s ezért mozgói a külföldi filmekre vannak utalva. Bár az utolsó évről még nincsenek pontos értesüléseink, mégis megállapítható, hogy az 1937. évi irányzat tovább fejlődött. Ez azt jelenti, hogy a német filmek lassú háttérbe szorulása mellett elsősorban az amerikai és francia filmek nyomultak előtérbe. Míg 1936-ban 110 amerikai, 97 német, 37 francia, 11 angol és 4 cseh filmet vittek be Jugoszláviába, addig 1937-ben 123 amerikai, 81 német, 50 francia, 13 angol

és 5 cseh filmet mutattak be a jugoszláv mozik. Előreláthatólag az 1938. évi statisztika még hátrányosabb lesz a német filmekre.

LENGYELORSZÁG

▲ 1938. utolsó napjaiban alakult meg a félhivatalos *Lengyel Film Támogató Egyesület*, a lengyel filmgyártás emelésére, amit az állam nagyjelentőségűnek tart. A legnagyobb lengyel filmbetegség a mozik kis létszáma: 700 mozgó összesen. Ezért legelső szükséglet a mozik számának emelése, hogy a termelést rentábilissá tegyék. 1938-ban több mint 20 filmet készítettek, de ebből csak 3 aratott sikert, 10 nem fizetett rá, a többi veszteséggel végezte. Legnagyobb eredményt a Mieczysław Kranicz rendezésében készült *Válnak a szüleim* című film érte el.

NÉMETORSZÁG

▲ A német filmkörök nagy felháborodással tárgyalják a németellenes amerikai, úgynevezett „heccfilmek” gyártását. Különösen kiemelik a lapok a Warner-Brothers gyártásában készült *Egy náci-kém vallomásait* és most forgatják *A püspök, aki Istennel tart* című filmet. Hasonlóképpen az amerikai R. K. O.-Radio

A Warner Bros.-film három új gyöngyszeme:

A négy nővér

Anatole Litvak-film
Rosemary Lane, Priscilla Lane, Lola Lane, John Gardner
nagy sikert aratott romantikus színműve

Leányvággyak

Bette Davis és Errol Flynn
brillians társadalmi drámája

Nincs többé alvilág

Edward G. Robinson
a legkitűnőbb gengszterszínész
remek gengszterparódiája

Warner-film nélkül nincs jó üzlet!

gyártásában készült egy németellenes irányú kémfilm.

NORVÉGIA

▲ 1938. volt eddig a legnagyobb gyártási év, 4 film készült. A piac főleg külföldi filmek behozatalából él, melyek 70%-a amerikai.

OLASZORSZÁG

▲ Az egyetemi életéről híres tudós város: Bologna vezetősége olasz filmgyártókkal megegyezést létesített, hogy Bolognában született, vagy ott élő világhíres emberek életét megfilmesítik. Az első filmet *Rossini* munkásságáról készítenék a *Bolognai Filharmónikus Társaság* égisze alatt, melynek *Rossini* elnöke volt s amely egyesület a nagy zeneszerző több kiadatlan kéziratát s ismeretlen életadatát őrzi. Ezt követőleg kerülne sorra *Marconi* élete, majd *Volta* és *Galvani* munkássága.

ROMÁNIA

▲ A román egészségügyi minisztérium kultúrfilmet készített az elmúlt évben a falu egészségügyi berendezéseiről. A közelmúltban Bukarestben bemutatott kultúrfilmet, mely útpítéteket, fürdő- és egészségügyi berendezéseket ismertet, nagy tetszéssel fogadták. Hasonlóképpen a

légügyi minisztérium megbízásából a Bukarest melletti Baneasa repülőtéren megkezdtek a román repülés fejlődését ismertető propagandisztikus rövidfilm forgatását. A földművelésügyi minisztérium pedig a román mezőgazdaság fejlődését és mai berendezéseit ismertető filmet készített.

SPANYOLORSZÁG

▲ Január végén írták alá a burgosi külügyminisztériumban a Németország és a nemzeti Spanyolország között létrejött kulturális egyezményt. A megállapodás 19. §-a rendelkezik a két aláíró fél film- és rádióösszeköttetésének kimélyítéséről. Különböző kölcsönös beviteli könnyítéseket nyújt az egyezmény a feleknek játék-, oktató- és kultúrfilmekre, valamint híradókra. Az egyezmény nyelvi kapcsolatban beszámolnak a német szaklapok az elmúlt év német-spanyol közös gyártásáról. Ezeket a filmeket elsősorban az 1937-ben alakult *Hispano* produkció forgatta, míg az *Andaluziai éjszakák* című filmet az *Ufa-Hispano* közös gyártás készítette. Jelenleg az *Ufa* ateliében forgatják az *Hispano* legújabb filmjét, az *Aixa-t*, *Floria Rey* rendezésével és *Imperio Argentíná-val* a címszerpben.

SVÉDORSZÁG

▲ 1938-ben Svédországban 1907 mozi működött, ebből 101 az 570.000 lakosú Stockholmban. Ez azt jelenti, hogy Svédországban óriási a mozikultúra. Az elmúlt évben 29 svéd játékfilm került bemutatásra.

Budapest, 1939. febr. 2.

TISZTELT TAGTÁRS!

Tisztelettel értesítjük, hogy a *Magyar Mozgóképszínházi és Filmipari Tisztviselők Országos Egyesülete* f. hó 12-én, délelőtt 1/212 órakor tartja

KÖZGYÜLÉSÉT

a New York-kávéház különtermében, az alanti tárgysorozattal:

1. Évi jelentések, zárszámadás, felmentvények megadása. 2. Határozat az Egyesület továbbműködéséről. 3. esetleges indítványok.

Határozatképtelenség esetében, tekintet nélkül a megjelentek számára, f. hó 26-án, d. e. 1/212 órakor a fentjelzett helyiségben ugyanezen tárgysorozattal artjuk meg a közgyűlést.

Szavazati joggal csak a tagdíjhatalékban nem lévőek bírnak.

A fontos tárgysorozatra való tekintettel ökvelenül elvárjuk nb. megjelentését.

Tisztelettel:
Elnökség.

Produkción kívül!

A szezon legizgalmasabb kémfilmje

Gibraltár

Főszereplők: Viviane Romance,
Erich von Stroheim, Roger Duchesne

Az idei francia filmgyártás egyik legnagyobb sikere

Megjelenik február hóban

a **Corso** és **Décsi**

filmszínházakban

Forgalomba hozza: „Sláger” filmkölcsönző és filmforgalmi kft.

Budapest, VII., Erzsébet-körút 8. – Telefon: 143-195

TECHNIKA

SZERKESZTI:
LOHR FERENC

A film technikája szorosan összefügg a film művészetével. Mivel a művészi teljesítmény a film technikáján át jut a közönséghez, a technika emelheti vagy süllyesztheti a film művészi színvonalát. A filmgyártásban és -leadásban a technikusok egész gárdája szerepel és ezeknek mindegyike közvetve vagy közvetlenül beleszól a maga egyéniségével a film sikerébe is.

Az operatőr szerepe igen nagy jelentőségű, hiszen ő nemcsak fényképezi a jeleneteket, hanem idealizál is. Nemcsak reális képeket közvetít, hanem hatásokat, sokszor trükköket is alkalmaz. Érzékszerveink között is talán a szemünknek van a legnagyobb jelentősége. A filmnél is a látnivalók vannak első helyen. Nem mindegy tehát, hogy az operatőr milyen felfogásban látja és közvetíti a cselekményt.

A díszletépítés kérdése is fontos. Ügyes díszlettervező szerényebb anyagi eszközökkel hatásosabb filmdíszletet alkothat, mint aki nagyobb anyagi kerettel rendelkezik, de gyakorlatlan vagy kisebb tehetségű.

A film egyes, külön felvett jeleneteinek összeállításában kiemelkedő szerepe van a vágónak, aki a jelenetek hosszának, tempójának irányításával és azoknak ügyes összekapcsolásával nagy szolgálatot tesz a rendezőnek.

A zenész szerepe és felfogása is döntő befolyású lehet a film sikerére. Jó filmzeneszerző tisztában van az egyes hangszerek szerepével és azok hatásaival, ami a film technikájától nem különíthető el.

A hangmérnök felfogása és keze is befolyásolja a film értékét. A szobrász, a festő munkássága, a filmet előhívó és kidolgozó laboratórium technikusainak tapasztalatai, a külföldi filmek felizatozásának technikája, a külföldi úttörő technikai fejlődés, a színes- és keskenyfilmeknél működő technikusok tudása, a grammo fonfelvételek megoldásai, a televízió fejlesztése és a filmre várható hatásai, bizonyos szempontból az egész rádió- és erősítőtechnika is e rovat keretébe tartozik.

Különösen ki akarjuk emelni a vetítőtechnika fejlesztésének elsőrendű fontosságát, amelyre külön gondot fordítunk.

Kezdjük meg munkánkat Isten segítségével. A fent felsorolt foglalkozások kiváló képviselőit felkérjük a szükséges támogatásra.

Mély tisztelettel üdvözljük a Magyar Kinotechnikai Társaság újonnan megalakult vezetőségét, élén dr. Szabó Gusztáv v. műegyetemi rektor úrral. Kérjük, hogy a Társaság értékes munkáiból közleményeket adjanak lapunknak és ezzel is gazdagítsák technikai rovatunkat.

KINOTECHNIKAI TÁRSASÁG

Amikor a Magyar Kinotechnikai Társaság rovatát megnyitom, első soraimban a társaság őszinte köszönetét fejezem ki a Színművészeti és Filmművészeti Kamarának azért a szívélyes készségéért, amellyel e rovatban helyet és lehetőséget adott arra, hogy az egész filmszakma a Magyar Kinotechnikai Társaság munkáját és törekvéseit állandó figyelemmel kísérhesse.

Társaságunk alapszabályszerű célkitűzése a kinotechnikai tudomány továbbfejlesztése.

A kinotechnika a technikai tudományoknak olyan kis részletterülete, hogy hazai viszonylatban egy ilyen tömörülés csak szerény keretek között mozoghat, mégis e munkásság eddig is kihatott a kinotechnikával kapcsolatos számos működési területre. Hivatkozom arra, hogy társaságunk nemcsak tagjainak előadásokon, összejeveteleken és tanulmányi kirándulásokon való továbbképzésével fejtett ki közérdekű működést, hanem figyelemmel kísérte a filmmel kapcsolatos összes technikai kérdéseket és sok eset-

Premier Plan

KISS FERENC

Mint közlegény, már annak idején tarsolyában hordta a marsallbotot. Az ország első színházának örökös tagja, a Színiakadémia igazgatója, méltóságos úr, a Kamara elnöke, stb. stb. És mindezek ellenére ember. Egyszerű, örökké mosolygó ember, aki szeret mindenkit, mert őt is mindenki szereti. A sok cím, rang, elfoglaltság kötelezi viselőjét. Kiss Ferenc fokozott mértékben tesz eleget rengeteg kötelezettségének. Próbál, játszik, igazgat, filmezik, elnököl, rádiózik. Munkabírása tíz emberével ér fel. Ösztönös ősi magyar tehetség, amelyet az Isten csak jókedvében teremt. Megnyugtató, szuggesztív egyénisége mindenkit lebilincsel, akár selyemben-báronyban szól hozzánk a színpadról vagy rongyokban a filmről, akár polgári ruhában jelent ki valamit az elnöki székből. Kiss Ferencet az ellenségei is, mert hiszen ez a luxus a méltóságával jár, igaz embernek és még igazibb művésznek tartják.

ben állott a hatóságoknak és testületeknek szakszerű tanácsaival rendelkezésére.

A jövőben ezt a munkásságot bővíteni akarjuk és erre éppen ez a rovat nyújt alkalmat. Remélem, hogy e rovat révén előadásaink megfelelő hirdetésével, előadásaink szövegének közlésével a filmtechnikai ismeretek iránt a filmmel foglalkozók mennél szélesebb rétegében felkeltjük az érdeklődést.

Ezt azért tartom fontosnak, mert nincs még egy művészet, mely oly szoros kapcsolatban lenne a technikával, mint a filmművészet. A filmművészetben az előadó művész alakítása csak bonyolult technikai berendezés közvetítésével kerül a közönség elé. A filmművész közönségének szeme a felvevőgép lencséje, közönségének füle a mikrofon. A filmművész munkája csak akkor lesz a legtökéletesebb, ha ismeri azokat a lehetőségeket, melyeket a filmfelvevő berendezések nyújtanak és azt a hatást, melyet előadása ezekben a berendezésekben kelt. Ezek az ismeretek azonban nemcsak tökéletesítik a filmet, de olcsóbbá is teszik, mert a beállításnál, próbáknál sok magyarázat elmaradhat, ami a felvételt meggyorsítja.

Társaságunk munkásságának e rovat révén nyert nagyobb publicitása tehát bizonyára hasznára lesz az egész filmszakmának és ezzel a Magyar Kinotechnikai Társaság a jövőben még nagyobb mértékben hozzájárulhat ahhoz, hogy a magyar film biztosan haladjon a tökéletesedés útján.

Dr. SZABÓ GUSZTÁV
műgyetemi ny. r. tanár, elnök.

OKTATÓFILM

A második negyedszázad kezdetén . . .

Az elmúlt esztendőben feltűnés nélkül, a pedagógusok szerénységével, csendben ülte meg a magyar oktatófilmgyártás huszonöt éves jubileumát.

Századunk második évtizedében — felismerve a film kulturális jelentőségét és páratlan szemléltető erejét, — néhány lelkes magyar pedagógus, többéves előkészítő munka után filmgyárat alapított, amelyben kizárólag oktatófilmeket gyártottak. Az 1913-ban meginduló *Pedagógiai Filmgyár Rt.*-gal Magyarország ismét egy fontos kulturális kérdésben úttörő lett a művelt nemzetek között. Hosszú évek teltek el, míg a film külföldön általánosan bevonult az oktatás területére.

Az úttörőknek természetesen számtalan nehézséggel kellett megküzdeniök. Nemcsak a megnevezés fölényes mosolyát kellett eredményekkel megcáfolni, nemcsak a hitetlenek táborát kellett lépésről-lépésre meggyőzni, de az anyagi nehézségeket is meg kellett oldani, sőt, ami talán a legnehezebb volt, az akkori filmtechnika fejletlen eszközei alapján ki kellett jelölni a jövő fejlődésének helyes útját. És ez sikerült is. Ha az alapításról kiadott nyomott füzetcske elsárgult lapjait forgatjuk, az elmúlt huszonöt év távlatából tisztellett meghajlunk a magyar oktatófilmgyártás kezdeményezői előtt. Amit negyedszázad alatt megvaló-

sított az oktatófilmgyártás, annak útmutatásait feltaláljuk az alapítók célkitűzéseiben. Akik az úttörők közül megérhették a huszonötödik évfordulót, azok — hála a filmtechnika szédületes fejlődési tempójának — közvetlenül láthatták elgondolásaik valóra válását.

Jelen sorokban a huszonöt év történetének csak legfontosabb állomásait említjük. A világháború küzdelmes éveiben is fejlődő filmoktatás súlyos csapást szenvedett a vörös uralom alatt, amikor a bolsevisták a filmgyár egész berendezését kifosztották. A nemzeti újjáépítés első éveiben azután talpraállt a gyár is, sőt megnövekedett keretben folytatta munkásságát. Budapest székesfőváros hamarosan felismerte a filmoktatás jelentőségét és saját kezelésben fejlesztette tovább a filmgyárat. 1923-ban azután a vallás- és közoktatásügyi minisztérium is bevezette a filmoktatást az állami iskolákba. Ennek lebonyolítását közel egy évtizeden át az azóta már megszünt *Magyar-Hollandi Kultúrgazdasági Rt.* látta el. 1931-ben a *Magyar Film Iroda* vette át a *Pedagógiai Filmgyár* telepét és munkakörét. Azóta a MFI oktatófilm-osztálya és laboratóriuma végzi megfelelő pedagógiai irányítás mellett a fővárosi és állami iskolák részére az oktatófilmgyártás technikai munkájának javarésztét.

A fejlődés első idejében a tanulóknak mozgóképszínházakban mutatták be az oktatófilmeket — még pedig az egyes iskolák összes osztályainak egyszerre. Ebben a korban tehát főleg összefoglaló tárgyú filmeket vetítettek az ifjúságnak. Később a tornatermeket szerelték fel tűzbiztos gépházakkal és itt vetítették a terem-

ben összegyűlt osztályok részére a filmeket. A bemutatókat természetesen mindenütt a tanítók és tanárok magyarázata előzte meg, illetőleg kíséerte.

Forradalmi újítást hozott a harmincas évek elején a *nem lobbanva égő keskenyfilm* elterjedése, amely technikai újítás megvalósította a pedagógusok régi vágyát — a filmeknek az egyes osztályokban való vetítését. Az 1934-ben kiadott 77.600 sz. V. K. M. rendelet alapján a kötelező filmoktatás bevonult az osztályokba, ahol a tantervek maguk vetítették a filmeket a tanterv szerint kijelölt tanórák alatt. Csak igényelni kell a megfelelő filmet a magyar filmoktatást irányító V. K. M. Oktatófilm Kirendeltségétől, illetőleg a fővárosi Tanügyi Ügyosztály filmbizottságától, amely két szerv egyébként szoros együttműködésben végzi értékes munkásságát.

Az állami és fővárosi filmtárak anyagát nemcsak hazai gyártmányú filmfelvételek alkotják. Csere vagy vétel útján külföldi oktatófilmeket is vetítenek iskoláink, elsősorban azokból a tárgykörökből, amelyeket csak a helyszínen lehet filmre venni, mint pl. földrajz, természettudomány, stb. Ennek megfelelően — bár egyelőre csak szórványosan — magyar oktatófilmeket is vetítenek külföldi iskolákban.

Az első huszonöt évben a nehézségek ellenére egyenes fejlődéssel

MEGHÍVÓ.

A Magyar Kinotechnikai Társaság 1939. február 20-án (hétfőn) délután 1/27 órakor a Kir. József Múgyetem Mezőgazdasági Géptani Tanszékének előadótermében (Budapest, XI. ker., Bertalan-utca 1.) tartja meg

VI. ÉVI RENDES KÖZGYÜLÉSÉT, melyre a Társaság tagjait tisztelettel meghívjuk.

A közgyűlés tárgysorozata:

1. Elnöki megnyitó.
2. Titkári jelentés.
3. Pénztáros jelentése és a zárszámadás előterjesztése.
4. A számvizsgáló bizottság jelentése és előterjesztése a felmentvény megadására.
5. Tisztikar és választmány választása az 1939. és 1940. évekre.
6. Számvizsgáló bizottság választása az 1939. évre.
7. 1939. évi költségvetés tárgyalása.
8. Folyó ügyek.
9. Indítványok.

A napirend után dr. Pozsonyi Gábor ismerteti a vetítővászon megvilágítására vonatkozó szabványosítási törekvéseket.

Indítványok 3 nappal a közgyűlés előtt az Elnöknél nyújtandók be.

Budapest, 1939. február 10.

Tagtársi tisztelettel
az Elnökség.

ívelt magasba a magyar filmoktatás. A magyar film büszke lehet erre az ágrá! Köszönet illet mindenkit, aki nek az eredményes munkában része volt. Természetesen még sok kérdés vár megoldásra a filmoktatás terén is. Amint a multban a filmtechnika fejlődését mindenkor céljai szolgálatába állította a magyar filmoktatás, ugyanezt kell tenni a jövőben is. Gondolunk elsősorban a hangos-, majd a színes-, esetleg a plasztikus-stb. filmre. Az a jelentős út, amelyet a magyar filmoktatás az első negyedszázad alatt megtett és azok a sikerek, melyeket külföldön is elért (há-gai, barcelonai, bécsi kongresszus, velencei filmversenyek, stb.), végül az a lelkesedés és hozzáértés, mely-lyel filmoktatásunk munkatársai fel-adatukat mindenkor végezték és vég-zik, jogos reményt nyújtanak arra, hogy a magyar oktatófilm a második negyedszázadban úgy idehaza, mint külföldön változatlan sikerrel tör előre nemes hivatásának útján.

SIMONYI MÁRIA TANÁRNŐ,

aki második éve tanulmányozza a németországi oktatófilmgyártást, két hetet töltött itthon. Értékes tapasztalatairól tanulmányt ír, hogy azo-kat a magyar oktatófilmgyártás fel-használhassa.

A keskenyfilm magyarországi megszervezője

a
PALATINUS

FILMTERJESZTŐ VÁLLALAT

Budapest, VII., Erzsébet-körút 56.
Telefon: 133-453

AZ ANGOL-MAGYAR OKTATÓFILM-CSEREVISZONY

kimélyítése céljából az elmúlt hó-napban *Erődi Kálmán dr.* tankerü-leti főigazgató és *Ágotai Géza dr.*, a *Magyar Film Iroda* oktatófilm-osztá-lyának vezetője nyolc napos angliai tanulmányúton voltak. Londonban több mint húszezer méter angol ok-tatófilmet tekintettek meg, tanul-mányozták az angol iskolákban rend-

szerezített filmoktatást és tárgyalá-sokat folytattak az angol-magyar oktatófilmcsere kiszélesítésére.

AZ ELEMI ISKOLÁK FIMOKTATÁ-SARÓL

írt érdekes tanulmányt *Geszi Lajos* gimnáziumi igazgató, a *V. K. M. Ok-tatófilmkirendeltség vezetője* az *Ok-tatófilm Közlemények* januári szá-mában. Rámutat azokra a nehézsé-gekre, amelyek az állami elemi isko-lai filmmel tanítás kiépítésének út-jában állanak (a fővárosi elemi isko-lák nagy részében már folyik a film-oktatás, Szerk.), másrészt hangsú-lyozza a kereken 6000 állami elemi iskolába bevezetendő filmoktatás rendkívüli jelentőségét. Megállapítja, hogy az előkészítő tanulmányozás és munka alapján jogos remény van arra, hogy az elemi iskolákba is mi-előbb bevonul a film. Ugyanez a szám hivatalos közlemények mellett közli *Háry Albert: A színes oktató-film, mint művészpédagógiai prob-léma* címmel és *Horváth Károly dr. A film és a magyar gazdaszellelem* címmel írt cikkeket. A lap főváros részében *Hanvai Károly: Az elem iskolai filmről* című értekezését ol vastuk, míg *Lázár Szilárd dr.* két fő városi oktatófilm pedagógiai felhasz-nálását ismerteti.

Amiről mindenki beszélni fog:

Ingovány

A második félidény nagy eseménye
ABEL GANCE remekműve

Főszereplők: **ANNIE DUCAUX**
JULES BERRY

JEAN MAX
MARIE LOU

SUSANNE DESPRÉS

Kovács Emil és Társa

Budapest, VII.,
Erzsébet-körút 8.

HÓFEHÉRKE

Egyszer volt, hol nem volt, nem is olyan régen, hogy a vásárok mutatványosbódéi között megjelent az első mozgófénykép-színház. A halott vásznon életrekeltek alakok az élet újratereztésének titokzatosságával hihetetlen nagyságú tömegeket vonzott a primitív színház-ba. Ezután, mint egy életrekeltek mese, a meserészesség iramával szinte máriól-holnapra az emberiség nélkülözhetetlen szórakozásává szélesült a film és közben alkotási és megjelenési formájában egyaránt letagadhatatlanul művészetté nemesült. Hosszas lenne akár csak vázlatzerűen is ismertetni azt a küzdelmet, melyet a film öntudatlanul előtörő művészi kívánalmi és összetevői vívtak az elhatalmaskodó technikai elemekkel; de még hosszabb lenne eredőiben feltárni azt a napjainkban is diadalmasan szélesedő térhódítást, mellyel a film művészi alapjai a kezdeti technikai produktumot filmművészetté varázsolták.

Ha eltekintünk a játékfilmek már kétségen felülálló művészi érté-

keitől, maradéktalan bizonyossággal igazolják az ú. n. rajzos mesefilmek is a film művészi rangjának létjogosultságát. A *Hófehérke és a hét törpe* című rajzos mesefilm megdöbbentő kivitelbeli tökéletessége és illúzióban folyamatos, érzelmmel telt művészi életteljessége minden esztétikai fejtegetésnél többet mond. Talán azzal a kielégültséggel hasonlíthatjuk össze — természetesen meg-nemesült értelemben — a *Hófehérke* előadásáról távozó közönség érzelmi állapotát, amit a szenvedélyes dohánnyos érez egy jó ciaretta után: befejezetten tökéleteset kapott. És ezen kívül minden néző arcán ott láthatjuk azt az öntudatlan büszkeséget, mely az alkotó önértzetéből a film élvezésén keresztül átsugárzik mindenki-re, aki — jóllehet csak műélvezésileg — de mindenesetre részese a sikernek.

A legbegombolkozottabb filmellenesek is kénytelenek elismerni, hogy a film szerintük *fából-vaskarikajellegű* egyénisége, mely *Hófehérke* rajzos mesefilmjében kikapsolta az

400 film sikere fűződik nevünkhöz!

A filmszakma leg-
újabb és legnép-
szerűbb reklá-
m-központja. Kön-
nyen megjegyez-
hető címünk:

Lakner

FILMSERVICE

BUDAPEST, NEW YORK-PALOTA

Könnyen megje-
gyezhető telefon-
számaink:

HIRDETÉS: 144-888 PLAKÁT ÉS FOTÓ: 13-14-15

élő test művészi alakítását s pusztán a rajzoló és színezők kezűgyességével, a trükkök kifogyhatatlan lehetőségével az elvileg technikai összetevőkből művészetet varázsolt, mégis nemcsak művészi, hanem valóban művészet. A szerelmi jelenetek érzelmekkel telt képei, a természeti keret bájos állatfigurái, a királynő-boszorkány-komplexum és Hófehérke menekülésének lázálomszerű szimbólikus s emellett idegebemerkolóan realiztikus visszaadása, a törpék egyéniségének és életmegnyilvánulásainak mély bölcseséggel tüzdelt és mégis szívderítően humoros megfogása... és a film száz meg száz apróbb-nagyobb jelenete, alakmegrajzolása, mind-mind, tökéletes. A néző belebódul a mesék színes, lenyűgöző világába és a rajzok észrevétlenül tökéletes keretei mögött valóságos hús-vér életet érez.

Művészet ez a film, az emberi tudás és tehetség szimbóluma, mely érzelmekkel tudja megtölteni a papír élettelen rajzfiguráit is és életet lop a varázserejű filmszalagon keresztül az érzéktelen vetítövászatra...

D. J.

LEVÉL EGY VIDÉKI MOZISTÓL

Mi, vidéki mozisok örömmel olvastuk, hogy megindul az új magyar szaklap. Talán többet tanulunk belőle, mint az eddigiekből, amelyeknek, sajnos, mindegyik sorából kilátszott a lóláb: az üzlet. Bízunk benne, hogy az új szaklap a mi érdekeinket is képviselni fogja. És mert ezt hisszük, magam és néhány kismozis társam nevében mindjárt felvetek egy olyan ügyet, amely bennünket közelről érint.

Közeledik a tavasz és megindul nálunk az ügynökjárás. Naponta kopogtat be jó, sőt csak kiváló filmek tömegével egy-egy ügynök. Kínálnak magyar filmet is tömegével. Le is kötjük valamennyit, természetesen a hozzávaló külföldi csomagolással együtt. Nem kell mondanom, hogy a csomag kétszerakkora, vagy ötszörakkora, mint a magyar film. És elmúlik a szezon és kiszül, hogy a beígért magyar filmek fele sem készül el, viszont mi a melléadott csomag egy részét, a beígért magyar film reményében lejátszottuk.

Hát ez bizony nincs rendjén! Tessek valahol intézkedni, hogy velünk ilyen csúnya játékot még akkor se

játszanak, ha a filmet kihelyező vállalatok jóhiszeműek is. Gondoljanak illetékes helyen arra a kis vidéki mozisra, aki még hisz az ígéretnek, de védelmet aztán nehezen kap. Hiszen tudjuk, hogy a mi kölesöndíjaink összegszerűen nem nagyok, — de sok kicsi sokra megy!

Adjon nekünk itt valaki tanácsot, tájékoztasson arról, hogy amit kötünk, az valóban elkészül-e. Nem akarunk senkit megbántani, nem hánytorgatjuk azt sem, hogy itt valaki becsapott, de szeretnénk egy okos rendszert látni.

A mi működésünk a vidéken nehéz munka. Közönségünk ízlése és kívánsága nem ugyanaz, mint a pestié. A mozis nem olyan raffinált még, mint a hozzáértő városi. Támogasson bennünket talán a filmlap! Közölje velünk, mikor és milyen magyar filmre számíthatunk és ne engedje meg, hogy jóhiszeműségünk pénzünkbe kerüljön.

Nagyon köszönjük meghallgatásunkat és kívánunk az induláshoz sok szerencsét!

Több társa nevében
Egy vidéki mozis.

REFLEKTOR-FILM

ez évben is vezet!

Következő megjelenéseink:

SZELHAMOS VOLTAM

EDWIGE FEULLIÈRE ÉS JEAN MURAT

KÜLVÁROSI SZÁLLODA

ANNABELLA ÉS JOUVET

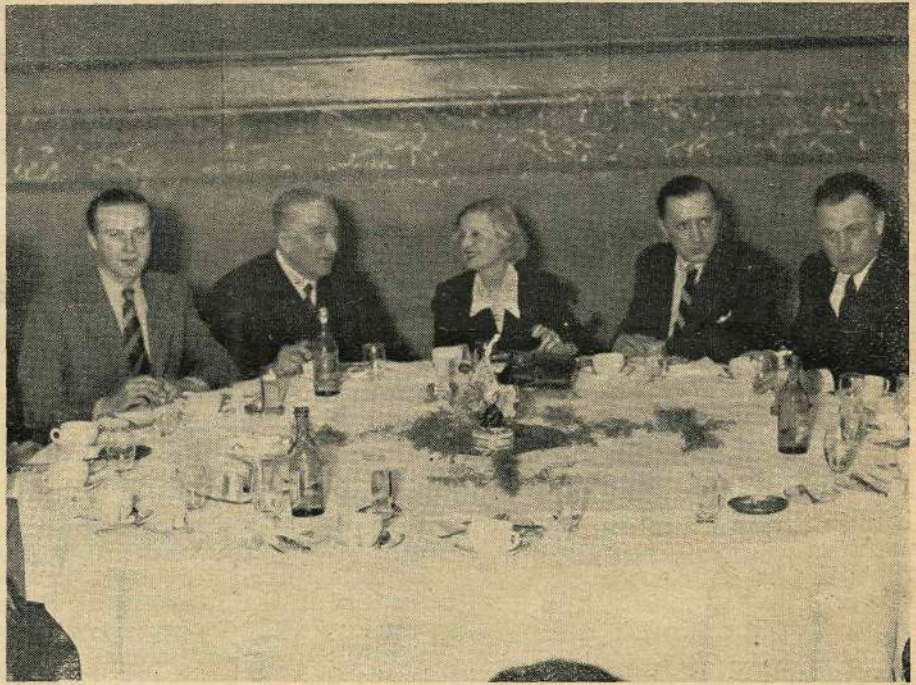
Lilian Harwey és Willy Fritsch Budapesten filmeztek

A múlt héten előkelő külföldi film-sztárok jöttek el a magyar fővárosba, hogy egy magyar vonatkozású német film budapesti felvételeit leforgathassák velük. A moziközönség két kedvence, Lilian Harwey és Willy Fritsch, akik már jártak ná-

film producere, Max Pfeiffer, a rendezője, Martin Pál, aki szintén ma-

gyar, az operatőr, Rudolf Platte, az Ufa-filmekről jól ismert kórikus és

Lilian Harwey

lunk, egy Ufa-film, a *Könnyű a férfiaknak* című vígjáték főszerepét játszik Budapesten, illetőleg a filmek ama jeleneteit fotografálják nálunk, amelyek a film írója, a magyar Barabás Pál szerint a fővárosban történnek.

Egész kis vezérkar rándult Budapestre a berlini Ufa-tól. Itt járt a

A Budapesten filmező Ufa-társaság sajtótéája a Gellért Szállóban. Balról jobbra: Rudolf Platte, Willy Fritsch, Jekelfalussy Zoltán, Lilian Harwey, Rennard Béla, Martin Pál, Hermann Hacker, Max Pfeiffer.

3 MAGYAR FILM!

JÁNOS VITÉZ

PETŐFI SÁNDOR örökbecsű költeménye nyomán írta:

Bakonyi Károly. Heltai Jenő verseire zenéjét szerezte: Dr. Kacsóh Pongrác.

Rendezte: Gaál Béla. Szereplők: Dr. Palló Imre, Davka Margit, Kiss Ferenc, Peéry Piri, Csontos Gyula, Simor Erzsébet, Vitéz Tibor, Gózon Gyula, Bilicsi Tivadar.

FEHÉRVÁRI HUSZÁROK

Hét szál rózsa

Filmre írta Erdélyi Mihály eredeti operettje nyomán: Babay József. Rendezte: György István. — A főszerepekben: Páger Antal, Egry Mária, Kabos Gyula, Peéry Piri, Köpeczi-Bócz, Pethes Ferenc és Berky Lili. Készült a Magyar Film Irodában.

ÉRIK A BÚZAKALÁSZ

Ujházi György „Beleznay asszonyok” c. színdarabja nyomán filmre írta: Orbók Attila. Zene: Szlatinay Sándor. Rendező: Gaál Béla. Gál Ernő produkció. A főszerepekben: Fedák Sári, Rózsahegyi Kálmán, Góth Sándor, Petheő Attila, Egry Mária, Erdélyi Mici, Szilassy László és Perényi László.

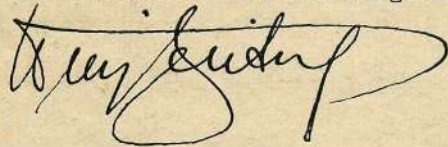
„KINO“

Fimipari és filmkereskedelmi kft. VIII., Röck Szilárd-u. 20. Tel: 136-946

egy sereg segédszemélyzet, akik nélkül nem lehetett volna a felvételeket elkészíteni.

Majdnem két hétig tartózkodott a fővárosban a német filmező társaság. Zuglóban, az Amerikai-úton, a kelenföldi pályaudvaron és még több helyen folytak a felvételek. A film nagy jelenetét azonban a városligeti műjégpályán vették fel, ahol Willy Fritsch egy jégünnepély keretében Botond Évával, a kitűnő műkorcsolyázó nővel valcert táncolt.

Február 6-án a budapesti Ufa igazgatósága sajtóteát rendezett a Gellért Szálló márványtermében, ahol Lilian Harwey és Willy Fritsch látták vendégül a pesti sajtó filmszerkesztőit. Kedélyes bizalmassággal beszélgetett itt a két világhírű

filmsztár a kíváncsi és száz kérdés-sel ostromló ujságírókkal. Folytak az interjúk és kattogott a fényképezőgép.

A budapesti felvételek után az Ufának Miskolcra, onnan pedig a Felvidékre, majd munkájuk befejezése után Lilian Harwey tetétleni birto-kára utaztak egy kis jól megérdemelt pihenőre.

SZAKIRODALOM

Smolka János: *Mesegép a valóságban.* (Cserépfalvi, 1939.) A filmellenes támadások vádjá abban összpontosul, hogy a film, ez a „zseniális kamasz”, technikai fejlődése túlhajtásával belső konstrukciójában, elméleti, esztétikai megalapozottságában, csökevényesen viszsamaradt. Ha összehasonlítjuk a filmművészet technikai előrehaladottságát a filmélet és a filmesztétika könyvbe foglalt megnyilatkozásaival, kénytelenek vagyunk, ha nem is teljesen, de bizonyos tekintetben mindenesetre igazat adni a támadások elvi kiindulópontjának. Különösen nálunk mutatkozik nagy hiány filmesztétikában. Kéthárom speciálisan némafilmmel foglalkozó és sok tekintetben elvakult szak-könyvön kívül elméletileg és gyakorlatilag egyaránt megalapozott felkészültséggel, jól-rosszul talán csak két könyv tárgyalja a modern filmművészet esztétikai alapjait. (Indokoltabb kivételt csak egyetlen, a mult év folyamán megjelent könyv esetében tehetünk, habár hiányok és félresiklások abban is bőven találhatók.) Természetesen teljesen számíttáson kívül kell hagynunk a frázisokkal, üres általánosításokkal tömött és legtöbbször megfizetett reklámjellegű hosszabb-rövidebb ujságcikkeket és az ú. n. filmkritikákat. Ezekben a szaktudás és az írói követelmények jó-

formán sohasem lépik túl a reklámkereteket és a pletykát, pikáns, borsos kulisszatitkokat adó elképzeléseket.

Smolka János könyvét a több mint egy-éves beharangozás után őszinte érdeklődéssel vettük kézbe. Annál is inkább mert a szerző, szakítva a *sablonos* megoldásokkal, merészen egy könyvben ígerte a film *kereskedelmi, technikai és esztétikai* vonalvezetésének kimerítő ismertetését, taglalását, sőt még indokolását is. Valahogyan gyanús volt ugyan ez a bőkezűen adakozó *nagyvonalúság*, mert kereskedelem, technika, művészet egy tollban, egy kalap alatt mégis furcsa összeállítás, de megnyugodtunk abban, hogy akadhatnak, akik mindhárom életágban szakemberek. A reklám után végül megérkezett a könyv is. Hazugság lenne, ha azt mondanánk, hogy a könyv nem érdekes. Mert érdekes! Csakhogy az érdekesség nagyon tág fogalom. A közönségnek ugyanis minden érdekes, ami az ő megszokott, mindennapi életén túl történik s különösen minden érdekes, amit a film kulisszatitkairól hallhat. Ha ebből a szempontból nézzük a könyvet, eltekintve a napirenden lévő faji probléma *szakszerű* kidomborításától, érdekesnél érdekesebben hangzó címek csábítják a pletykára és pikantériára éhes *laikus* olvasót. (A néma film kitér. Az embergyurda. Amit kevesen tudnak. A csillagok útja. A film vadházassága, stb.)

A jó és pontos laboratóriumi munkák márkája

Budapest, XIV., Szentés-utca 60
Telefon: 296-371

Teljesen feleslegesnek tartjuk elemezni a könyv tartalmi részét, sokkal egyszerűbb, ha megállapítjuk, hogy messze a szakkönyv követelményeitől, valahol a pletyka és a mindenbe belekóstoló csevegés közötti úton jelölhetjük meg a könyv irodalmi helyét. Mert az a néhány mondat és rendszertelenül felsorakoztatott adathalmaz, amiket a szerző meglepő jóhiszeműséggel egyéni megállapításokként könyvvel el, nem nemesíti sem gazdasági, sem technikai, de még kevésbé filmművészeti szakkönyvvé az az efajta önarcképpel is megspékelt *intimpistás* nekibuzdulást. Vagy talán a szerző sem gondolta komolyan, hogy *komolyan veszik?* Az ugyanis, hogy ő és a film egy évben születtek, legfeljebb csak arra alap, amit *Pró domo* cím alatt a könyv előszavában írt: *Így támadt az a gondolatom, hogy ünnepeljük meg születésnapunkat együtt, a könyvön keresztül.* (T. i. ő és a film.)

Ami a születésnapot illeti, mindenestre a lehető legjobbakat kívánjuk a szerzőnek és gratulálunk eredeti gondolatához, hogy könyvvel lepte meg önmagát. Azt pedig, hogy a könyvet mellékesen a film születésnapjára is szánta, szintén kedves dolognak tartjuk, habár... De hagyjuk ezt! Befejezésül csak még valamit. Meglepetéssel olvastuk a napilapokban, hogy nem is beszélve a magyar filmvilág hivatalos fórumairól, író, színész, stb. tiltakozott a *Smolka* könyvében napvilágot látott és személyüket illető *tudományos* megállapítások ellen. Így tehát hamarosan bírói ítélettel is eldöntik *Smolka* könyvének műfaji hovatarozását s ezzel azt is, hogy megállapításai az esztétikai érdektelenség, vagy pedig a pletykával fűszerezett hatásvadászón felelőtlen, *intimpista*-stílusú csevegés körébe tartoznak — a valóságban.

(d. j.)

Helyet kapnak-e a mozi- sok a Filmkamarában ?

A *Filmkamara* felállításával a filmgyártók és kölcsönzők egységes szervezetbe tömörülhetnek céljaik hatékonyabb megvalósítására. Az új alapokra fektetett magyar filmgyártás és kereskedelem otthonából azonban kimaradtak a *mozisok*. Ezért a szakma többsége csonkának tekinti a Kamarát és úgy a gyártók, mint a kölcsönzők részéről *általános a kívánság, hogy a mozisok is kapjanak helyet a Kamarában.* Megállapítható az is, hogy a mozisok jelentékeny része szintén kamarai tag kíván lenni, mert hiszen a mozisokkal *kiegészített Kamara sokkal inkább meg tudná valósítani a szakma közös céljait.* A Kamara vezetősége ezért kezdettől fogva mindent elkövetett, hogy a tárgyalás alatt lévő zsidótörvény kapcsán ezt a kérdést is rendezze.

Mint ismeretes, abból a törvényjavaslati szövegből, amelyet az előkészítő bizottság a törvényhozásnak elfogadásra ajánl, a mozisokra a következők vonatkoznak:

Hetenként legalább ötször játszó mozi engedélyesének, amennyiben fizikai személy, a Filmkamara tagjának kell lennie. Hasonlóképpen tagoknak kell lenniök az üzletvezetőknek is. Ha pedig jogi személy az engedélyes, akkor az üzletvezetőkre kötelező a tagság. Rendkívüli, indokolt esetben a

belügyminiszter adhat felmentést a kötelező kamarai tagság alól.

Ez azt jelenti, hogy a javaslat a mai tartalommal törvényerőre emelkedik, a *mozisok nagyrésze bevonul a Kamarába.* Minthogy ennek a lévésnek mind a *Kamara*, mind az egész szakma szempontjából nagy jelentősége volna, mindenki fokozott érdeklődéssel várja a javaslat sorsát.

Értesülésünk szerint illetékes helyről felszólították a Moziegyesületet is, foglaljon állást: kívánnak-e a mozisok kamarai tagok lenni? Úgy tudjuk, hogy a mozisok nem nyilatkoztak sem a kamarai tagság mellett, sem ellenére, sőt kijelentették, hogy megnyugszanak a törvényes rendelkezésekben, bármiként határoznak is azok a kamarai tagságuk felől. Ezzel szemben azt kérték, hogy lehetőleg ne válasszák két táborba a mozisokat aszerint, hogy játszanak-e ötször, egy héten, vagy sem.

Valóban helyesnek látszik a mozisok álláspontja és azt hisszük, hogy csoportosítás esetén ne az egyes mozik játéknapi számukra, hanem annak a helységnek a lélekszáma volna alapul veendő, amelyben a mozi működik. Eszerint tagságot elsősorban a főváros és a nagyobb vidéki városok mozijainak engedélyesei, illetőleg üzletvezetői nyernének, míg a kisebb helyiségekben működő mozik nem vennének részt a Kamara életében.

HIRADOK

MAGYAR VILÁGHIRADÓ

782. sz.

M. F. I.

1. Közegészségügyi Vándorkiállítás Kassán (Meyer).
2. A Műegyetemiek óceánrepülő sportgépe (Fekete).
3. Hatalmas duzzasztómű a szabályozott Kőrösön (Horváth—Fekete).
4. Meghalt a katolikus Egyház feje XI. Pius (Luce, Meyer).
5. Magyar vívók győzelme a Semmeringen (Selenophon).
6. A chilei földrengés borzalmas pusztítása (Metrotone).
7. Caracciola új automobilvilágrekordjai. (Ufa).
8. A fasiszta milícia 16 éves jubileuma (Luce).
9. A FIS. nemzetközi síversenyei Zakopaneban (PAT).

PARAMOUNT VILÁGHIRADÓ

1939/7.

1. Két torpedóromboló összeütközése breton partvidéken.
2. Caracciola 399 km. óránkénti sebességet ért el Dessauban.
3. Faruk király közmunkák megindításán jelenik meg.
4. Hatfieldben egy vonat belerohan két állomásozó vasúti kocsiba.
5. A spanyol köztársasági kormány csapatainak egy része átlépi francia határt.
6. Franco tábornok csapatai elfoglalták Figuerast.
7. Franco tábornok csapatai kapcsolatot vesznek fel a francia hatóságokkal.
8. 450 spanyol menekült megérkezés az egyik Baleári szigetre.
9. XI. Pius halála.
10. A legelső felvételek a chilei földrengésről.

FOX HANGOS HIRADO

XIII. évf. 8. szám.

1. XI. Pius pápa. †
2. A chilei földrengés.
3. Hóvihar Chicagóban.
4. Franco csapatai a francia határon.
5. Hajóösszeütközés a francia flottagyakorlaton.
6. Amerika legújabb óriásrepülőgépe.
7. Taylor Megan, a múkorcsolyázás világbajnoknője.
8. Kosárlabdamerkőzés a newyorki Madison Square Gardenben.
9. A jégkorongvilágbajnokság döntő mérkőzése.
10. Caracciola világrekordot állít fel.

ÚJ FILMIEK

SZERKESZTI: RENNARD BÉLA

Magyar feltámadás

Irtta: Babay József, Ujházy György.
Rendezte: Kiss Ferenc, Csepreghy Jenő.
Zene: Buday Dénes.

Szereplők: Tőkés Anna, Sitkey Irén, v. Benkő Gyula, Bihary József, Hajmássy Miklós, Pethes Ferenc, Forgács Antal, Ottrubay Melinda, Kiss Ferenc, Maklár Zoltán, Kovács Károly, Pethes Sándor, Pataky Miklós, Heltai Andor, Kiss Manyi, Csontos Gyula, Bilicsi Ti-vadar, Kürthy József, Köpeczi-Boócz Lajos, Toronyi Imre.

Enek: A „Hinni kell” c. dalt Hajdu Eta, a „Regős ének”-et és a „Horthy-indulót” dr. Palló Imre énekli.

Fényképezte: Isey Rezső.

Hangmérnökök: Pulvári Károly, Kereszti Ervin.

Filmösszeállító: Farkas Zoltán.

Munkatársak: ifj. Lázár István, Tasnádny Árpád, Katonka László.

A zenekart vezényli: Vincze Ottó.
Felvidéki tanácsadó: Szombathy Viktor.
Gyártotta: Hajdu Film, Daróczy prod.
Zenekar: M. kir. Államrend. Zenekar.

Hangrendszer: Pulvári.

Beszél: magyarul.

Hossza: 2260 m.

Cenzura: aluli.

Készült: MFI, 1939.

Kölcsönző: Palatinus.

Szakebmutató: Forum, február 14.

Bemutatta: Forum, február 17.

1918. karácsony. A lakosság ennek ünneplésére készül. Noszlopy városi tanácsos kislányával felkeresi Joóbnét, kinek férje orosz fogságban van, hogy a szent estét ott töltsé. Itt megjelenik Jurinkó, Noszlopy intézője és elmondja, hogy a cseh legionisták betörték a Felvidékre. Joóbné kislányával Pestre menekül. A cseh legionisták megérkeznek. A vezető tiszt Joóbnék házáat foglalja le maga és legionistái számára. Az ott maradt vacsorából és italból nagy mulatozást rendeznek. Megérkezik Joób a fogságból. Összetűznek. A legionista tiszt hadbírótság elé állítja Joóbot. Elítélik. Közben a városkát kettéosztották. A városka kettéosztásából sok kellemetlenség adódik. A gyerekek nem tudnak iskolába menni, a felnőttek piacra, mert sorompó választja el magyart a magyartól. 15 év múlt el. Noszlopy tanácsos lánya Pestre megy, egy Felvidékről menekült úriasszony, Reviczyné Szilveszter-estélyre. Itt újra találkozik a Joób-fiúval, aki már nagy fiatalember. Szerelem fejlődik ki közöttük. Joóbné hiába keresi férjét, nem ismeri annak tragédiáját. Férje levelét a fogházból nem küldik el, az ő levelét nem kézbesítik. A fiatal Joób hazamegy a Felvidékre. Egy véletlen folytán röp-cédulát találnak nála. Ő is börtönbe ke-

rül, a sors összehozza apjával. A börtön tele van politikai foglyokkal. Elindulnak a világjelentőségű események. Tárgyalás Godesbergben, a müncheni megegyezés. A börtön kapui megnyílnak. Joób és fia hazakerülnek. A magyar lakosság szétveri a várost kettéosztó cseh sorompót és várja a diadalmasan bevonuló magyar hadsereget. Országzászlót avatnak, ahol ott találjuk Joób Dénest és Noszlopy Évát, mint boldog jegyeseket.

Erről a valóban magyar filmről csak a legnagyobb lelkesedéssel és a legőszintébb elismerés hagján lehet és kell írni. Igaz magyar megbecsülést és minden magyar ember háliját érdemli meg a film gyártója, aki a hazai filmszakma új idők diktálta új korszakának hajnalhasadásakor ezzel a színtiszta magyar erényekkel ékes filmmel, mint a szíve egyetlen nagy dobbanásával ajándékozta meg kartársait és a közönséget. Nemes példája a film annak a szellemnek, amely hivatva lesz a jövőben uralkodni filmíróink, filmgyártóink, filmrendezőink és filmművészeink lelkében. Költemény, imádság a Magyar feltámadás. Nem szirupos hazafiasság, nem mesterséges propaganda, hanem, mint a film bevezető szavai is mondják: *a magyar sors a maga tragikus szépségeivel.* Minden méterén érezzük, ismert és ismeretlen munkatársainak, közreműködőinek teljes odaadását, ösztönös faji megnyilatkozását. Ez a sokak munkája mégis egy szívdobbanásként hat a filmen, mint egy száztagú, lelkes kórus. A kritikus nem terjeszkedhet ki beszámolója keretében minden részletre, mert akkor például arról az egyetlen ötletéről, amikor a magyar honvéd leborul és megcsókolja a húsz év óta bítorolt anyaföldet, hasábokon keresztül lehetne rajongani: felnéni a poétára, akit ezzel a drága ötlettel ajándékoztak meg a múzsák, megjelölni a színeszt, aki ebben a szent pillanatban nem színész volt, hanem több: egyszerűen csak magyar és sorra csókolni a nézőket, akik könnyezni kezdtek ennek a jelenetnek a láttára... *A Magyar feltámadás a magyar filmek is feltámadása!*

Süt a nap

Irtta: Zilahy Lajos.

Rendezte: Kalmár László.

Zene: Endre Béla.

Szereplők: Nagy Aliz, Olasz János, Rózsahegy Kálmán, Kiss Manyi, Mály Gerő, Ligeti Juliska, Berky Lili, Egyed Lenke, Pethes Sándor, Kürti József.

Kórus: Kodály Zoltán.

Gyár: Hunnia, 1938.

Produkción: Pegazus.

Beszéd: magyarul.

Gyártási vezető: Falus István.

Hossza: 2250 m.

Cenzura: aluli.

Kölcsönző: Művészfilm.

Bemutatta: Royal Apollo, Átrium, február 3.

A falu nagy eseményre készül. Vasárnap fogják vitézzé avatni hősi háborús tetteiért Sámson Mihályt, aki hosszú távollét után tér haza özvegy édesanyjához. A tanító a „Fel fel vitézek-re tanítja a gyermekeket régi növendékének erre az ünnepére. A nagy készülődést azonban másfajta izgalmak zavarják meg. A falu figyeli a versengést, ami az egyetlen számbajöhető fiatalember, a vasuti forgalmista elnyeréséért folyik. A forgalmista a helybeli özvegy postamesternő nem egészen fiatal lánya és a tiszteletes anyátlan Sáríka lánya között ingadozik. Szíve Sáríkához húzná, de a postáskisasszonytól sem tud szabadulni. A falu fiatalága a tanító rendezésében jótékony célú műkedvelő előadásra készül és a női főszerep, Finum Rozsi eljátszásáért tör ki a versengés. A postamesternő a cél érdekében még azt is füllenti, hogy a forgalmista, a műkedvelő előadás férfifőszereplője, már meg is kérte az ő lányának a kezét. De a forgalmista éppen aznap kéri meg Sáríka kezét a nagyanyjától. A nagyanya, aki a kislányt felnevelte, boldogan fogadná a házasságot. Sáríka nem mer ellenkezni nagyanyjával. Nem szereti a forgalmistát, de fájna neki, hogy a városba kell költöznie, mikor pedig ő egész lelkével a falu gyermeke. Másnap délelőtt az egész falu a vitézi avatáson van. Utána Sámson Mihály délcegen, kitüntetései mellén, a falu bámulata közepette megy a templomba, az ő avatása miatt még ünnepélyesebb istentiszteletre. Amikor Sáríka látja Sámson Mihályt a templomba menni, megfélekedezik nagyanyjának tett ígértéről, elküldi az érte jövő forgalmistát és ő is a templomba siet és az egész istentisztelet alatt csak Sámson Mihályt látja... Sáríka gondtalanul készül a műkedvelői előadásra és a tanítóéknál próbálják a szereplők a darabban előforduló dalokat. A gazdag Pongé Juhász gazda megkérte a tanítót, hogy az ő Juliska lánya részére szerezzék meg véglegényének Sámson Mihályt. Hozományul 100 hold földet ígér. Amikor egykori növendéke, Mihály a tanítót meglátogatja, rögtön szóba is hozza neki ezt a házasságot, dicséri Juliskát és mikor látja, hogy a legény hajlandó megismerkedni, mindjárt el is szalad, hogy odahozza Juhász gazdát lányostól. Sáríkanak már odahozták a tanítóékhoz a

magyar szempontból félresiklások vannak a filmben, nem ok a művészi ledorongolásra. A film színészi és rendezési értékei nemcsak a közönségsikert, hanem a filmművészeti rangjelzést is méltán megérdemlik.

Hófehérke és a 7 törpe

(*Snow White and 7 Dwarfs*)

Grimm világhírű meséje nyomán készült színes-rajzos trükkfilmcsoda.

Filmre írta, rendezte és rajzolta:
Walt Disney.

Magyar szöveg: Serényi Ernőné.

Gyártotta: RKO W. Disney produkció, 1938.

Beszél: angolul.

Hossza: 2420 m.

Cenzura: aluli.

Kölcsönző: Mozgóképzem.

Bemutatta: Radius, 1938. december 22.

A gonosz mostoha királynő, Hófehérke szépségére féltékeny és ezért meg akarja öletni, azonban a bérnyilkos a leány szelidségétől meghatódik és elmondja a mostoha ádáz tervét. Hófehérke elbujdosik az erdőbe, ahol a hét törpe házában meleg otthonra talál. A gonosz mostoha megtudja, hogy Hófehérke nem halt meg, ezért varázsszereinek segítségével boszorkánnyá változik és egy mérgezett almával akarja Hófehérke életét kioltani. Útra kei, megtalálja Hófehérkét a törpék házában, mint szenvedő öreg asszony felkelti Hófehérke szánalmát, Hófehérke pedig gyanútlanul beleharap a felajánlott mérgezett almába. A mérég tetszhalottá teszi Hófehérkét. A törpék üldözöbe veszik a gonosz mostohát és a halálba kergetik. Hófehérkét a törpék nem temetik el, hanem egy üvegkoporsóba teszik és az erdő összes állataival együtt őrzik és siratják. A királyfi, aki Hófehérkét régen szerenti és keresi rátalál Hófehérke üvegkoporsójára, csókjával életre kelti a tetszhalott Hófehérkét és a hét törpe és az erdő állatainak nagy öröme, boldogan viszi mesébéli várába és még ma is élnek, ha meg nem haltak . . .

(A film kritikai méltatásával lapunk más helyén és bővebben foglalkozunk.)

Hét tenger kikötője

(*Port of Seven Seas*)

Dráma 4 felvonásban.

Írta: Marcel Pagnol.

Rendezte: James Whale.

Szereplők: Wallace Beery, Frank Morgan, Maureen O'Sullivan, John Beal.

Magyar szöveg: Pacséry László.

Gyártotta: Metro-Goldwyn-Mayer, 1938

Beszél: angolul.

Hossza: 2230 m.

Honoré Paisse, a kellemes modorú, középkorú marseillesi kereskedő már régóta szerelmes a szép, fiatal Madelonba, egy kis halárúsító-bódé tulajdonosába. Madelon azonban nem viszonozza szerelmét, mert Máriusba, Panisse

legjobb barátjának, Cesarnak a fiába szerelmes. Márius tengerész szeretne lenni, új világrészeket akar megismerni. A kalandvágy győz a szerelem felett és egy napon Madelon levelet kap tőle, melyben tudatára adja, hogy három évre elszegődött tengerésznek. Pár hétre rá Madelon felfedezte, hogy gyermeke lesz Máriustól. Nagyon el van keseredve és mikor Panisse megkéri a kezét, nincs más választása, minthogy feleségül megy hozzá. Bevallja a férfinak, hogy gyermeket vár. Panisse ennek nagyon megörül, mert régi vágya, hogy gyermeke legyen. A fiatalok boldogan élnek. A fiatalasszony kisfiúnak ad életet. Az idő azonban múlik és három év múlva, Márius hazaérkezik. Még mindig szerelmes Madelonba, ezért az első útja is hozzávezet. Az asszony kéri, hogy térjen ki útjából, ne dúlja fel a házasságot. Márius azonban, tudva, hogy a gyermek az övé könyörög az asszonynak, hogy hagyja el az urát és menjen vele a gyermekkel együtt. Az asszony még mindig szereti Máriust és a nagy rábeszélés után már-már hajlandónak mutatkozik arra, hogy elmegy, amikor közbelép Cesar, a fiú apja. Az öreg imádja a fiát, de ez a szülői szeretet nem vakítja el, tisztán látja a dolgokat és elmagyarázza a fiataloknak, hogy ezt nincs joguk megtenni a férjjel. Meggyőzi őket, hogy Panisse a gyermek igazi apja. Az életet ugyan Márius adta neki de azontúl semmit sem tett. Panisse ellenben otthont adott neki, ruházta, nevelte, minden gondolata a gyermek inkább az övé Madelonban, Cesar szavaira, felülkerekedik a jóézés, belátja, hogy mindent Panisse-nek köszönhet, legyőzi szívében a szerelmet és ő maga is arra kéri Máriust, hogy menjen vissza a tengerre!

Az amerikai filmgyártás ma már teljesen egyenrangú ellenfélnek tekint a francia filmgyártást, ezért, már csak üzleti szempontból is, igyekszik lekopírozni a francia filmművészet mestersejbeli fogásait. A film iskolapéldája a francia stílusú amerikai filmeknek, amennyiben mindennapi, külső cselekményben szegény történetet igyekszik eredeti művészi megjátszásban izgalmassá érlelt, megrázóan emberi tragédiává szélesíteni. Wallace Beery színészi alakítása valóban lélekbemarkolóan művészet és partnereinek játéka is mindenben tökéletes aláfestője a film vezérgondolatának. A filmből azonban mégis hiányzik valami. Úgy látszik, még Amerika sem tudja szállítani az igazi francia filmművészetet. Ezek a hiányok azonban semmit sem vesznek el a film üzleti lehetőségeiből, mert a magyar közönség Wallace Beery iránti érdeklődése megnyugtatóan szilárdá teszi a film üzleti perspektíváját.

Kivándorlók

(*Gateway*)

Dráma azokról, akik új hazát keresnek.

Rendezte: Alfred Welker.

Szereplők: Arleen Whelan, Don Ameche, Gregory Ratoff.

Magyar szöveg: Pásztor József.

Gyártotta: Fox, 1938.

Beszél: angolul.

Hossza: 2083 m.

Cenzura: aluli.

Kölcsönző: Fox.

Bemutatta: Omnia, február 7.

Egy New-York felé úszó óceánjáró elsőosztályú utasa a fáradt, szabadságra utazó Dick Court, aki mint haditudósító dolgozott Spanyolországban, egy holdfényes estén, a fedélzetről észreveszi, hogy a jazz kiszűrődő hangjára egy gyönyörű leány táncol a II. osztályon egyedül. A kislány az I. osztály korlátjánál megáll, mert azon II. osztályú utas nem mehet át. Dick megismerkedik vele és táncolni viszi az elsőosztályú étterembe. Itt ismerkednek meg Mc Nutt amerikai kisvárosi polgármesterrel és feleségével. A kikapós öregúr táncrea kéri a kislányt, akit Catherine-nak hívnak, majd a fedélzetre sétál vele, ahol meg akarja csókolni őt. A kislány védekezik, eltolja magától, de olyan szerencsétlenül, hogy Mc Nutt elesik és úgy megüti a fejét, hogy elájul. Mc Nutt felesége menteni akarja férjét, mert fél, hogy politikai karrierjének ért a botrány. A bevándorlási hivatalnál feljelenti Catherinet és Dicket, azzal a váddal, hogy politikai üldözés eszközei gyanánt csinálták a botrányt. Catherine Irországból vándorol ki, véglegesen várja Newyorkban, ezért kétségbeesve veszi tudomásul, hogy a vesztégyár szigetére. Ellis Islandra viszik, amíg a a botrány ügyét tisztázzák. A hajón utazik egy milliomos exgengszter, Tony is, aki adócsalás miatt szintén Ellis Islandra kerül. Dick, akinek megtetszett a romlatlan ír kislány, szintén Ellis Islandra megy, hogy tanuskodhasson ártatlansága mellett. Catherine a tárgyaláson találkozik véglegényével, Henryvel, aki a botrány miatt elkedvetlenedve, nem akarja feleségül venni őt addig, amíg nem rehabilitálják a botrány ügyében. Dick, hogy megmentse Catherinet, a tárgyaláson kijelenti, hogy ha Henry nem hajlandó házasságot kötni vele, ő boldogan feleségül veszi Catherinet. Dick ezzel minden elront, mert Henry végleg visszalép, de magára haragítja Catherinet is, akit a hatóságok vissza akarnak küldeni Európába. Catherine szégyel szüleihez visszamenni és mindenképpen partra akar jutni. Elfogadja a kalandor Tony ajánlatát, aki meg akar szökni és magával akarja vinni őt is. Mikor Dick megtudja ezt, a tilalom ellenére a női hálóterembe lopózik és ott próbálja megértetni Catherinevel, hogy Tonynak nincsenek becsületes szándékai. Catherine elkésredésében segítségért kiált és az előkerülő örök Dicket elfogják és a fogdába zárják. Catherine Tonyval együtt csónakon akar elszökni, de közben a fogdában levő foglyok fellázadnak és az őrség riadózára elősiető motoros kikötői rendőrség elriasztja Tony csónakját.

úgy, hogy Catherine menekülése is kútba esik. A foglyok a szökésnél Dick-et, aki nem akar megszökni, mint túszt vizszt magukkal, hogy Ellis Island parancsára ne lövessen rájuk. A szökést sikerül meghiusítani, de Dicket az egyik fogoly súlyosan megsebesíti. Tony is Dicket okolja a szökés meghiusításával és Catherine-nek elmondja Dick elleni bosszútervét. Catherine, akinek Európába induló hajója már készen áll az útra, Dickhez siet, figyelmeztetni Tony bosszújára. Dick megismétli Catherine-nek az ajánlatát. Elmondja, hogy szereti őt és ha feleségül venné, nem kellene Catherine-nek hazautazni. Catherine megcsókolja búcsúzóul Dicket és elrohan. Most érzi csak, hogy ő is megszerette az ujságíró. Dick utána megy, kibékíti és azonnal megtartják az esküvőjüket, hogy boldogan menjenek Newyorkba.

Elképzelésben talán igen, de kivételben semmiesetre sem a nagy problémák filmje. Ez azonban még nem jelenti, hogy a film rossz. Talán a cím aktuális volta magyarázza meg azt, hogy a közönség nem azt kapja, amit várt, habár a rendezés tempóban és megjátszásban is jó munkát adott. A mesék világa, Amerika utáni szinte kétségbeesett vágyakozás érdekes, jellemenkénti megjelenítése, Amerika önvédelmi gépezetének feltárása különben is annyira egy népcsoport problematikájába tartozik, hogy már pusztán ez a tény is biztosítja különösen a közönség bizonyos részének érdeklődését.

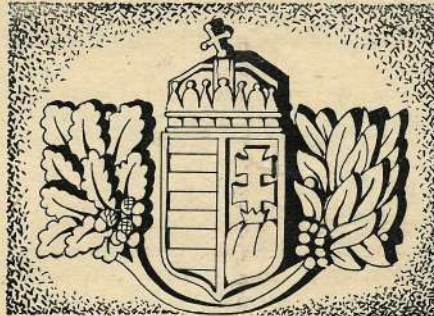
MOZGÓSZÍNHÁZ

25 ÉVES A TÖRÖKSZENTMIKLÓSI LUKÁCS MOZGÓ.

Kissé elkésve ugyan, de hírt kell adnunk, illetőleg meg kell örökítenünk azt a nevezetes szakmai eseményt, amely az elmúlt év december havában zajlott le Törökszentmiklóson, ahol a Lukács Mozgó ünnepelte fennállásának 25 éves évfordulóját. A mozit néhai Lukács József alapította 1913-ban. Ez év december 4-én került a Lukács Mozgó-ban bemutatásra a Régi pad című Nordisk-film. Sok küzdelem kísérte hosszú útján a Lukács Mozgó-t, ennek ellenére állandó fejlődést mutatott és ma egy teljesen új, modernül berendezett színházépületben működik a helybeli közönség őszinte pártfogásától kísérve. A 25 éves jubileum alkalmából rendezett díszelőadáson, amelyre a fővárosból számos szakmai kartárs utazott Törökszentmiklósról, az Uz Bence című magyar film került színre nagy siker mellett. Örömmel adunk hírt erről a ritka ünnepségről és kívánjuk, hogy a törökszentmiklósi Lukács Mozgó még sok jubileumot érjen meg az idők folyamán.

MÜTEREM

SZERKESZTI:
BINGERT JÁNOS DR.

HUNNIA

ELŐKÉSZÜLETBEN A „DANKÓ PISTA”.

Az *Uz Bence*, a *Szegény gazdagok* és a *Nincsenek véletlenek* színrekerüléssel a *Mester filgyártó vállalkozás* rövidesen hozzákezd az idényre ígért negyedik filmjéhez, a *Dankó Pistához*. A szövegkönyvön folynak a végső simítások, amelyeket a legutóbb tehetségével feltűnt Kalmár László rendező, Nagymihály Sándor íróval most végez. Különösen sok gondot ad a szebbnél-szebb Dankó-nóták közül annak a néhánynak kiválasztása, amelyeket a filmbe mindenképpen be kell vinni. Napok óta csak magyar nótát játszanak a *Hunnia* synchrontermében, hiszen Dankó Pistának sokszáz szebbnél-szebb magyar nótája jelent meg és hangzik ma is a magyar cigány hegedűjén.

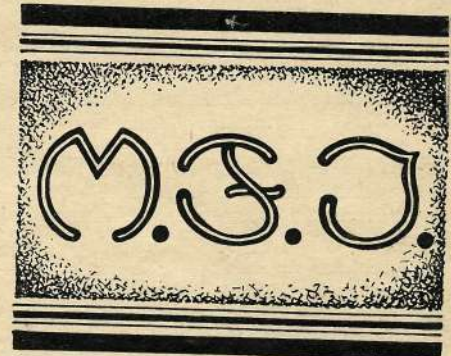
ELKÉSZÜLT A „TOPRINI NÁSZ”.

E héten nyertek befejezést a *Toprini nász* című, a *Photophon* gyártásában készült és saját kölcsönzőjében megjelenő új magyar film felvételei. A filmben Kiss Ferenc, Jávor Pál, Tolnay Klári, Maklár Zoltán és a magyar színházi művészet sok más sztárja játszik a szerepeket. Van a filmnek egy új magyar csillaga is: Rác Vali, aki igazolni fogja, hogy csak keresni kell és könnyen találni még új értékeket. A film a hónap végére bemutatásra készen áll.

BEFEJEZÉS ELŐTT A „VARIETÉ CSILLAGAI”.

Az *Ufa* filmkölcsönzője részére készülő film synchronizálási munkálatai is befejeződtek, úgy, hogy most már csak kisebb technikai teendők vannak hátra és bemutatásra készen áll az idej esztendő reprezentáns magyar filmje. Hozzáértők mondják, hogy kiállításban, zenében és táncban magyar film eddig még meg-

közelítőleg sem tudott ilyet produkálni. A német verzióról, amely hajszálra megegyezik a magyarral, azt állítja a németországi filmkölcsönző, hogy az idej rekordbevételeket fogja vele Németországban elérni. Joggal remélheti ugyanezt az *Ufa* és a filmet lekötő magyar színházak.

FEBRUÁRI ÉS MÁRCIUSI PROGRAM

A MFI műtermében legközelebb kezdik forgatni a *Fonofilm* új vígjátékát *Pénz áll a házhoz!* címen. A filmet Rodriguez Endre írta. Március havában két film terve várja a MFI műtermét. Az egyik a *Kokas-Matolay-Schramm*-produkció, amelynek Bilicsi Tivadar, Tolnay Klári és Szilassy László játszik a főbb szerepeit, a másik a *Zilahy Lajos Zenebohócok* című nagysikerű színdarabjának filmváltozata.

Szerk. Üzen.

MINDENKINEK ÜZENJÜK,
hogy bár lapunk első száma jóval terjedelmesebb, mint amilyenekre a rendszeres későbbi heti számokat terveztük, mégsem tudunk helyet adni a torló események mindegyikének. Ennek következtében számos cikkiünk, rovatunk és filmkritikánk kimaradt, amelyeket csupán a második és további számokban lesz módunkban közölni. A hiányosságért elnézést és türelmet kérünk olvasóinktól.

A szerkesztők címe:

Dr. ÁGOTAI GÉZA

Iroda: IX., Könyves Kálmán körút 15.

Telefon: 146-346

Lakás: XI., Fürj-utca 4. Tel.: 257-036

VÁCZI DEZSŐ

Iroda: IX., Könyves Kálmán körút 15.

Telefon: 139-211

Lakás: VIII., Üllői-út 42. Tel.: 136-386

H I V A T A L O S R É S Z

FILMCENZURA

BUDAPEST, IV., ESKÜ-TÉR 6. TELEFON: iroda és pénztár: 183-072, elnök és ügyv. aleln: 183-073

Országos Mozgóképvizsgáló Bizottság

65—1939. eln. szám.

Az Országos Mozgóképvizsgáló Bizottság Budapesten, az 1939. évi január hó 29-től február hó 4-ig tartott ülésein

a) nyilvános előadásra alkalmasnak találta:

1. **Bürger cipő** (Seidl és Veres) hangos reklám 1 felvonásban, a Seidl és Veres laboratóriumban 1939. évben készült, 38 m hosszú,

2. **Szerelmes századok — előzetes** (Végig a Champs-Elysées-n) (Remontons les Champs-Elysées) (Művészfilm) hangos reklám 1 felvonásban, a Sandberg Prod. gyártásában 1938. évben készült, 131 m hosszú,

3. **Nanon — előzetes** (Nanon Vorspann) (Ufa) hangos reklám 1 felvonásban, az Universum filmgyárban 1938. évben készült, 94 m hosszú,

4. **49. sz. Trükksozorat** (M. F. I.) hangos reklám 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1939. évben készült, 50 m hosszú,

5. **Magyar világhíradó 780** (M. F. I.) hangos riport 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1939. évben készült, 270 m hosszú,

6. **Paramount világhíradó 939/5.** (Paramount Sound News) (Paramount) hangos riport 1 felvonásban, a Paramount filmgyárban 1939. évben készült, 448 m hosszú,

7. **20th Century Fox hangos híradó XIII/6.** (Fox tönende Wochenschau) (Fox) hangos riport 1 felvonásban, a Fox filmgyárban 1939. évben készült, 296 m hosszú,

8. **A malakkai nő** (La dame du Malacca) (Kovács E. és tsa) hangos színmű 5 felvonásban, a Prod. Regina gyártásában 1938. évben készült, 2832 m hosszú,

9. **A Szebasztopol páncélos** (Panzerkreuzer Sebastopol) (Walter Tibor) hangos dráma 6 felvonásban, a Tobis Cinema filmgyárban 1937. évben készült, 3012 m hosszú mozgóképeket.

b) Előadásra alkalmasnak találta azzal, hogy nyilvánosan csak úgynevezett keskeny mozgófényképezemekben szabad bemutatni:

1. **Nincsenek véletlenek** (Hunnia) hangos, keskeny vigjáték 3 felvonásban, a Hunnia filmgyárban 1938. évben készült, 933 m hosszú,

2. **Szerelemből nősültem** (Phöbus) hangos, keskeny vigjáték 2 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1937. évben készült, 850 m hosszú,

3. **Budai cukrászda** (Phöbus) hangos, keskeny, vigjáték 3 felvonásban, a Hunnia filmgyárban 1935. évben készült 965 m hosszú,

4. **Szegény gazdagok** (Hunnia) hangos, keskeny, romantikus történet 3 felvonásban, a Hunnia filmgyárban 1938. évben készült, 895 m hosszú,

5. **Uz Bence** (Hunnia) hangos, keskeny, dráma 3 felvonásban, a Hunnia filmgyárban 1938. évben készült, 901 m hosszú,

6. **Az elcsereált ember** (Hunnia) hangos, keskeny, színmű 3 felvonásban, a Hunnia filmgyárban 1938. évben készült, 906 m hosszú,

7. **A hölgy egy kisé bogaras** (Objectiv) hangos, keskeny, vigjáték 3 felvonásban, a Hunnia filmgyárban 1938. évben készült, 888 m hosszú,

8. **Magyar feltámadás** (Güttler Antal) hangos, keskeny dráma 2 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1938. évben készült, 865 m hosszú,

9. **Pesti mese** (Güttler Antal) hangos, keskeny, vigjáték 3 felvonásban, a Hunnia filmgyárban 1937. évben készült, 928 m hosszú,

10. **Leányvári boszorkány** (M. F. I.) hangos, keskeny, vigjáték 2 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1938. évben készült, 953 m hosszú,

11. **Meseautó** (M. F. I.) hangos, keskeny, vigjáték 2 felvonásban, a Hunnia filmgyárban 1934. évben készült, 1065 m hosszú,

12. **13 kislány mosolyog az égre** (Güttler Antal) hangos, keskeny, vigjáték 3 felvonásban, a Hunnia filmgyárban 1938. évben készült, 875 m hosszú mozgófényképeket.

c) Nyilvános előadásra alkalmasnak találta és a mozgóképezemekben, a magyar nyelvű mozgóképek bemutatására előírt arányszámba beszámíthatónak minősítette:

Hét szál rózsza (Fehérvári huszárok) (Kino) hangos, zenés vigjáték 4 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1939. évben készült, 2017 m hosszú filmet, mint Magyarországán készült, magyar nyelvű mozgófényképet.

d) Az engedélyokirat kiadását megtagadta:

Piri mindent tud (Kino) hangos, vigjáték 4 felvonásban, a Hunnia filmgyárban 1932. évben készült, 1907 méter hosszú mozgófényképtől.

e) Külföldre kivinni engedélyezte:

1. **Megvédttem egy asszonyt — előzetes** (Elitfilm) hangos reklám 1 felvonásban, a Hunnia filmgyárban 1939. évben készült, 88 m hosszú,

2. **Pusztai királykisasszony** (Atelier) hangos, vigjáték 8 felvonásban, a M. F. I.

filmgyárban 1939. évben készült, 2346 m hosszú,

3. **Azurexpress** (Kovács és Faludi) hangos, zenés vigjáték 4 felvonásban, a Hunnia filmgyárban 1938. évben készült, 2166 m hosszú,

4. **Azurexpress — előzetes** (Kovács és Faludi) hangos reklám 1 felvonásban, a Hunnia filmgyárban 1938. évben készült, 116 m hosszú,

5. **A piros bugyelláris** (Kovács és Faludi) hangos népszínmű 9 felvonásban, a Hunnia filmgyárban 1938. évben készült, 2552 m hosszú,

7. **Megvédttem egy asszonyt** (Elitfilm) hangos, vigjáték 8 felvonásban, a Hunnia filmgyárban 1938. évben készült, 2171 m hosszú,

8. **Hét szál rózsza** (Fehérvári huszárok) (Kino) hangos, zenés vigjáték 8 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1939. évben készült, 2017 m hosszú,

9. **Nádaratás** (M. F. I.) hangos riport 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1939. évben készült, 22 m hosszú,

10. **Nincsenek véletlenek** (Hunnia) hangos, keskeny, vigjáték 3 felvonásban, a Hunnia filmgyárban 1938. évben készült, 933 m hosszú,

11. **Szerelemből nősültem** (Phöbus-film) hangos, keskeny, vigjáték 2 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1937. évben készült, 850 m hosszú,

12. **Budai cukrászda** (Phöbus-film) hangos, keskeny vigjáték 3 felvonásban, a Hunnia filmgyárban 1935. évben készült, 965 m hosszú,

13. **Szegény gazdagok** (Hunnia) hangos, keskeny, romantikus történet 3 felvonásban, a Hunnia filmgyárban 1938. évben készült, 895 m hosszú,

14. **Uz Bence** (Hunnia) hangos, keskeny, dráma 3 felvonásban, a Hunnia filmgyárban 1938. évben készült, 901 m hosszú,

15. **Az elcsereált ember** (Hunnia) hangos, keskeny, színmű 3 felvonásban, a Hunnia filmgyárban 1938. évben készült, 906 m hosszú,

16. **A hölgy egy kisé bogaras** (Objectiv) hangos, keskeny, vigjáték 3 felvonásban, a Hunnia filmgyárban 1938. évben készült, 888 m hosszú,

17. **Magyar feltámadás** (Güttler Antal) hangos, keskeny, dráma 2 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1938. évben készült, 865 m hosszú,

18. **Pesti mese** (Güttler Antal) hangos, keskeny, vigjáték 3 felvonásban, a Hunnia filmgyárban 1937. évben készült, 928 m hosszú,

19. **768 sz. Magyar világhíradó** (M. F. I.) hangos, keskeny riport 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1938. évben készült, 124 m hosszú mozgófényképeket.

Budapest, 1939. február 4-én.

Dr. Szöllősy Alfréd s. k.
elnök,
miniszteri tanácsos.

VILÁGSZERTE KIMAGASLIK
A FILMPRODUKCIÓKBÓL

A
TOBIS

A legjobb európai filmrendezők, írók, sztárok és zeneszerzők együttese!

Legújabb magyar sikerünk:

1 3 S Z É K

Hans Moser és Heinz Rühmann vígjátéka
Falrengető kacagásorkán kíséri a film minden méterét!

A Corso-mozi új szenzációja:

**A SZEBASZTOPOL
PÁNCÉLOS**

Monumentális filméposz az orosz ellenforradalomból.
Főszereplők: Camilla Horn, Theodor Loos,
Fritz Kampers és Werner Hintz.

FIGYELJE A TOBIS TÖVÁBBI MEGJELENÉSEIT!

**Csak nagy üzletfilmeket
hozunk ki!**

T O B I S F I L M
MAGYARORSZÁGI VEZÉRKÉPVISELETE: SCHUCHMANN ANTAL
BUDAPEST, VII. KER., ERZSÉBET-KÖRÚT 16 TELEFON: 143—411

SZAKMAI CIMTÁR

- A gaphotó, V.,** Nádor-u. 12. T.: 110—190, 124—194.
- Alfa film, VII.,** Erzsébet krt. 8. Telefon: 144—808, 140—028.
- Arany filmducco, VIII.,** Dankó Pista u. 22. Tel.: 149—489.
- Atelier film, VII.,** Erzsébet-krt. 8. Tel.: 333—736.
eregi Ernő adm. szerv. iroda, Erzsébet-körút 8. Tel.: 335—696.
- Bioscop film, VIII.,** Erzsébet-krt. 9. Tel.: 130—532.
- Brüglér Ferenc filmkölcsonzó, VII.,** Erzsébet-körút 9—11. Tel.: 335—696.
- Camera kft., VII.,** Erzsébet-körút 27. Tel.: 138—222.
- Cinema, VII.,** Erzsébet-körút 8. Tel.: 137—570. Raktár: VIII., Horánszky-u. 16. Tel.: 132—828.
- Continental film, VII.,** Rákóczi-út 12. Tel.: 133—532. Raktár: VII., Erzsébet-körút 8.
- Deák film, VIII.,** Erzsébet-körút 8. Tel.: 136—635. Raktár a házban.
- Diatyp laboratórium, VII.,** Rottenbiller-u. 19. Tel.: 145—304.
- Electra film, XIV.,** Thököly-út 21. Tel.: 337—578.
- Eco film, VII.,** Rákóczi-út 12. Tel.: 137—976. Raktár a házban.
- Elit film, VII.,** Erzsébet-körút 24. Raktár: VII., Erzsébet-körút 8.
- Engel Fülöp, V.,** Sas-u. 7. Tel.: 184—005.
- Farkas I. M. VIII.,** József-körút 19. Tel.: 132—805.
- Fehér Endre, VII.,** Dohány-u. 39. Tel.: 139—917.
- Filmatyp laboratórium, XIV.,** Szentés-u. 66. Tel.: 296—371.
- Filmcenzúra, IV.,** Eskü-tér 6. Tel.: 183—072, aleln.: 183—073.
- Filmexpress kft., VII.,** Erzsébet-körút 9. Tel.: 133—671.
- Filmfotó üzem, VIII.,** Röck Szilárd-u. 11. Tel.: 130—805.
- Filmgrafika, V.,** Klotild-u. 10/b. Tel.: 120—44. Tlp: VIII., Tisza Kálmán-tér 14. Tel.: 145—966.
- Filmkamara, VI.,** Andrassy-út 69. Tel.: 113—305.
- Filmreklámvállalat, VII.,** Erzsébet-körút 8. Tel.: 142—081.
- Filmtisztviselők Szövetkezete, VII.,** Erzsébet-körút 9—11. Tel.: 135—696.
- Fonofilm VII.,** Erzsébet-körút 9.
- Fox film, VIII.,** Rákóczi-út 9. Tel.: 139—437, 131—658. Raktár: VI., Liszt Ferenc-tér 6. Tel.: 139—437, 131—658.
- Gevaert, V.,** Deák Ferenc-tér 3. Tel.: 180—318.
- Globus film, VII.,** Erzsébet-körút 8. Tel.: 135—177. Raktár a házban.
- Grawatsch Ottó, VIII.,** József-körút 71. Tel.: 145—193.
- Hajdu film, XI.,** Horthy Miklós-út 70. Tel.: 258—058.
- Hamza film, XIV.,** Gyarmat-u. 39. Tel.: 297—999.
- Hangosfilmgyártó kft., V.,** Tátra-u. 12/b. Tel.: 119—382.
- Harmonia film, VII.,** Akácfa-u. 7. Tel.: 135—287. Raktár: VIII., Népszínház-u. 21. Tel.: 142—984.
- Hebel Gyula szállító, VI.,** Váci-út 1. Tel.: 115—947.
- Helikon filmvállalat, VIII.,** Röck Szilárd-utca 24. Tel.: 130—905. Raktár: VIII., Horánszky-u. 16. Tel.: 132—536.
- Herschdörfer J. filmvállalata, VII.,** Erzsébet-körút 8. Tel.: 14—808, 140—028.
- Hirsch és Tsuk, VII.,** Rákóczi-út 14. Tel.: 143—835. Raktár: VIII., Rákóczi-tér 11. Tel.: 132—202.
- Hunnia filmhelyezője, VII.,** Erzsébet-körút 8. Tel.: 132—828, 132—888, 336—737.
- Hunnia film rt., XIV.,** Gyarmat-u. 39. Tel.: 297—999.
- Íbusz filmszállítás, V.,** Bálvány-u. Tel.: 180—376.
- Kamara, VI.,** Andrassy-út 69. Telefon: 113—305.
- Kárpát film, VII.,** Erzsébet-körút 8. Tel.: 340—350. Raktár a házban.
- Kino film, VIII.,** Röck Szilárd-u. 20. Tel.: 136—942. Raktár a házban.
- Kodak, V.,** Báthory-u. 6. Tel.: 114—158, 114—184.
- Kovács és Faludé laboratórium, XIV.,** Gyarmat-u. 35. Tel.: 297—855.
- Kormos Géza filmvállalata, VII.,** Erzsébet-körút 8. Tel.: 139—591.
- Kormos Miklós filmvállalata, VII.,** Erzsébet-körút 8. Tel.: 133—036. Raktár a házban.
- Kovács Emil és Társa, VII.,** Erzsébet-körút 8. Tel.: 145—948. Raktár a házban.
- Központi filmkezelő, VII.,** Erzsébet-körút 8. Tel.: 144—863.
- Krupka filmgyár és laboratórium, XIV.,** Bácskai-u. 29/b. Tel.: 296—741.
- Kultúr film, VII.,** Erzsébet-körút 8. Tel.: 137—438.
- Kultúr film, VII.,** Erzsébet-körút 8. Tel.: 145—008.
- Lajta Andor, XIV.,** Thököly-út 75. Tel.: 297—076.
- Lakner filmszolgálat, VII.,** Erzsébet-körút 9—11. Tel.: 144—388, 131—415.
- Lux film, VII.,** Erzsébet-körút 8. Tel.: 143—195. Raktár a házban.
- Magyar film, VI.,** Andrassy-út 69. Tel.: 113—305.
- Magyar Film Iroda RT., IX.,** Könyves Kálmán-körút 15. Tel.: 146—346, este 7 óráig, valamint vasár- és ünnepnap: 146—343, játékfilmgyártás: 146—342, játékfilmgyártásvezető: 138—198, színészöltözők: 140—727, felirat-készítő üzem: 139—211. Híradókiadás: VIII., Szentkirályi-u. 25. Tel.: 145—510. Fényképüzem: VIII., Sándor-u. 7. Tel.: 145—510.
- Magyar Film Otthon, VI.,** Eötvös-u. 25/b. Tel.: 122—463.
- MMOE, VIII.,** Csokonay-u. 10. Telefon: 136—005.
- Matador film, VIII.,** Sándor-tér 2.
- Mátrai film, VI.,** Podmaniczky-u. 9. Tel.: 118—456.
- Mester film, XIV.,** Gyarmat-u. 39. Tel.: 297—999.
- Milo film, VII.,** Erzsébet-körút 9—11. Tel.: 130—700.
- Mozgóképzemzeti Rt. kölcsonosztálya, VII.,** Erzsébet-körút 45. Tel.: 144—487, 144—488. Raktár: VIII., Kun-u. 12. Tel.: 144—486.
- Mozigépészek Egyesülete, VII.,** Wesselenyi-u. 73. Tel.: 337—598.
- Metro-Goldvyn-Mayer, VIII.,** Sándor-tér 3. Tel.: 144—424, 144—425. Raktár a házban.
- Művészfilm, VII.,** Rákóczi-út 40. Tel.: 340—397. Raktár a házban.
- New York kávéház, VII.,** Erzsébet-körút 9—11. Tel.: 131—980, 131—981.
- Oberländer Károly, VIII.,** Rákóczi-út 57/b.
- Objektív film, VII.,** Erzsébet-körút 8. Tel.: 330—793.
- Oktatófilm kirendeltsége, VIII.,** Csepregy-u. 4. Tel.: 145—818.
- OMME, VIII.,** Csokonay-u. 10. Telefon: 145—873.
- Orbán-Márkus, VII.,** Hársfa-u. 6. Tel.: 132—940.
- Pajor Ferenc, VII.,** Munkás-u. 3/b. Telefonhívó: 144—087.
- Palatinus film, VII.,** Erzsébet-körút 56. Tel.: 133—453.
- Pallas film, XIV.,** Gyarmat-u. 39. Tel.: 279—999.
- Palló film, VII.,** Erzsébet-körút 8. Tel.: 133—141. Raktár a házban.
- Pap film, VII.,** Erzsébet-körút 9—11. Tel.: 138—031. Raktár a házban.
- Paramount film, VIII.,** Erzsébet-körút 59. Tel.: 134—437, 140—522. Raktár a házban.
- Pásztor film, V.,** Katona József-u. 27. Tel.: 113—051.
- Pátria film, VII.,** Erzsébet-körút 8. Tel.: 140—625. Raktár: VIII., Népszínház-u. 19. Tel.: 349—414.
- Pegasus film, II.,** Áfonya-u. 11. Telefon: 151—441.
- Petsman Ferenc, VIII.,** Mária-u. 19. Tel.: 136—449.
- Petsman László, VI.,** Teréz-körút 3. Tel.: 112—890.
- Photophon film, VII.,** Teréz-körút 8. Tel.: 336—635.
- Phöbus filmkölcsonzó, VII.,** Erzsébet-körút 8. Tel.: 131—562. Raktár a házban.
- Pietura film, XIV.,** Gyarmat-u. 39. Tel.: 297—999.
- Prizma film, VIII.,** József-körút 9. Tel.: 133—064.
- Reflektorfilm, VII.,** Sándor-tér 4. Tel.: 142—529. Raktár: VIII., Röck Szilárd-u. 20. Tel.: 140—722.
- Rákosi Sándor, II.,** Trombitás-út 26. Tel.: 167—194.
- Rex film, VIII.,** Népszínház-u. 12. Tel.: 139—978. Raktár: VIII., Röck Szilárd-u. 20. Tel.: 140—722.
- Seidl és Veress laboratórium, XIV.,** Thököly-út 61. Tel.: 297—775.
- Sláger film, VII.,** Erzsébet-körút 8. Tel.: 143—195.
- Standard film, VII.,** Erzsébet-körút 8. Tel.: 333—797.
- Star gyár és műterem, II.,** Pasaréti-út 122. Tel.: 164—287.
- Tobis film, VII.,** Erzsébet-körút 8. Tel.: 143—411.
- Ufa film, IV.,** Kossuth Lajos-u. 13. Tel.: 183—858. Raktár a házban. Telefon: 389—036.
- Ungár Sándor filmkölcsonzó, VIII.,** Sándor-tér 2. Tel.: 132—774. Raktár: VIII., Röck Szilárd-u. 20. Tel.: 140—722.
- Ungár S. fotó, VIII.,** Röck Szilárd-u. 11. Tel.: 130—805.
- Unitas film, VIII.,** Erzsébet-körút 45. Tel.: 144—487, 144—488. Raktár: VIII., Kun-utca 12. Tel.: 144—486.
- Universal film, VIII.,** Népszínház-u. 21. Tel.: 138—447, 138—448. Raktár a házban.
- Váczai Dezső, VIII.,** Üllői-út 42. Telefon: 136—386.
- Vitagraph, VII.,** Rákóczi-út 12. Telefon: 133—532.
- Warner Bros. First National, VIII.,** József-krt. 30—32. Tel.: 132—590, 142—464. Raktár: VIII., Népszínház-u. 13. Tel.: 144—317.
- Zeneszerzők Szövetsége, IV.,** Gerlóczy-u. 3. Tel.: 189—306.